

Buku Panduan & Modul Pengajaran dan Pembelajaran

**Komponen
Undang-undang
Kemanusiaan
Antarabangsa
(International
Humanitarian Law
– IHL) Dalam
Pendidikan Sivik
dan Kewarganegaraan**

Tingkatan 3

Buku Panduan & Modul Pengajaran dan Pembelajaran

Komponen Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa
(International Humanitarian Law – “IHL”)
Dalam Pendidikan Sivik & Kewarganegaraan

Tingkatan 3

KATA PENGANTAR

Buku Panduan dan Modul P&P EHL telah dihasilkan untuk membantu guru-guru mata pelajaran Pendidikan Sivik & Kewarganegaraan melaksanakan pengajaran dan pembelajaran komponen Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa dalam kurikulum Pendidikan Sivik & Kewarganegaraan. Komponen ini akan dilaksanakan di sekolah mulai tahun 2007 di tingkatan 3 dan adalah pertama kali diperkenalkan kepada semua pelajar sekolah menengah di negara ini. Oleh demikian guru memerlukan sokongan, khususnya dari segi bahan pengajaran untuk melaksanakan pengajaran dan pembelajaran komponen ini secara berkesan dalam bilik darjah.

Tiga pertimbangan telah diambil kira semasa penghasilan Buku Panduan ini. Pertama, guru perlu diberi pendedahan umum tentang program EHL (Exploring Humanitarian Law), satu program pendidikan Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa (International Humanitarian Law) untuk remaja antara umur 13 hingga 18, yang sedang diperkenalkan oleh ICRC (International Committee of the Red Cross) kepada sekolah di merata dunia. Kedua, oleh kerana pendidikan IHL (International Humanitarian Law) perlu didekati melalui pedagogi yang boleh menghasilkan pembelajaran kognitif mahu pun afektif dan sosial supaya dapat mencapai matlamatnya, maka guru perlu mengetahui dan memahami pedagogi tersebut supaya dapat menggunakan dalam kelas masing-masing. Ketiga, guru perlu memahami jenis bahan yang sesuai digunakan untuk pembelajaran IHL.

Oleh demikian, Buku Panduan ini telah direka khas supaya mengandungi tiga bahagian utama, iaitu

- Pengenalan
- Panduan Kaedah Mengajar
- Modul-modul P&P

Bahagian Pengenalan menjelaskan program EHL dari segi matlamat, reka bentuk, pedagogi dan kandungan program EHL serta komponen EHL dalam Pendidikan Sivik & Kewarganegaraan. Bahagian ini memberi gambaran umum tentang program EHL serta menghuraikan kedudukannya dalam kurikulum Sivik & Kewarganegaraan.

Bahagian ‘Panduan Kaedah Mengajar’ menjelaskan beberapa kaedah mengajar yang digunakan dalam pedagogi penerokaan. Walaupun guru mungkin mahir dalam pelbagai kaedah mengajar, terdapat beberapa kaedah yang mungkin baru kepada guru. Kaedah-kaedah ini sahaja yang dijelaskan dalam bahagian ini.

Bahagian Modul-modul P&P adalah diterjemah dan diubahsuaikan daripada Modul EHL yang digunakan dalam program EHL. Modul-modul ini merupakan rancangan pelajaran bagi setiap modul dan setiap sesi penerokaan. Ia bertujuan untuk membantu guru melaksanakan P&P dalam kelas selama 40 minit. Setiap modul disertakan dengan bahan yang diperlukan untuk mengendalikan sesi-sesi penerokaan.

Semoga guru akan mendapat manfaat daripada buku ini. Sekiranya terdapat kesilapan atau kekurangan, guru adalah digalakkan untuk memberi maklumbalas kepada pihak penerbit demi menambah baik buku ini.

Buku Panduan ini berjaya dihasilkan kerana usaha dan komitmen yang telah disumbangkan oleh pelbagai pihak. Ribuan terima kasih dirakamkan kepada pihak Pusat Perkembangan Kurikulum, Kementerian Pelajaran Malaysia dan mereka yang telah bantu memurnikan buku ini, iaitu Hamizah Hamzah (Penyelaras Program EHL, Kementerian Pelajaran Malaysia), Mariana Najmuddin (Guru EHL), Hafizah Mohd Saip (Guru EHL) dan En. Ahmad Adnan(Guru EHL). Terima kasih juga diucapkan kepada mereka yang sama ada secara langsung atau tidak langsung menyumbang ke arah menjayakan penerbitan buku panduan ini.

Toh Wah Seng
Institut Perguruan Batu Lintang
Kuching, Sarawak

Sukhdave Singh Bhinder
Exploring Humanitarian Law (EHL) Programme
Regional Adviser
ICRC Regional Delegation, Kuala Lumpur

ISI KANDUNGAN

Muka surat

Kata Pengantar	i
Kandungan	iii
Pengenalan	
• Program EHL	1
• EHL dalam Pendidikan Sivik & Kewarganegaraan	4
Panduan Kaedah Mengajar	
• Pengenalan	7
• Perbincangan	7
• Penulisan Reflektif	7
• Menganalisis Dilema	8
• Teknik Tiada Jawapan Mudah	9
• Main Peranan	9
Modul – Modul P&P	
• Pengenalan	11
• Jadual Modul-modul P&P	12
• Penerokaan Pengenalan: Maruah Manusia dan Isu-isu Undang-undang Kemanusian	15
• Modul 1: Perspektif Kemanusiaan	21
o Penerokaan 1A:	23
o Penerokaan 1B:	31
• Modul 2: Had-had dalam Konflik Bersenjata & Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa	35
o Penerokaan 2A	37
o Penerokaan 2B	40
o Penerokaan 2C	44
• Modul 3: Pelaksanaan Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa	47
o Penerokaan 3A	49
o Penerokaan 3B	52
• Modul 4: Menegakkan Keadilan	57
o Penerokaan 4A	59
o Penerokaan 4B	65
• Modul 5: Bantuan Kemanusiaan	69
o Penerokaan 5A	71
o Penerokaan 5B	77
Lampiran: Instrumen-Instrumen Penilaian	83
Daftar Istilah	86
Foto Kolaj 2A: Had-Had Dalam Konflik Bersenjata	88
Foto Kolaj 2C: Had-Had Dalam Konflik Bersenjata	89
Foto Kolaj 5B: Menyahut Cabaran Bantuan Kemanusiaan Akibat Peperangan	90

BAHAGIAN PENGENALAN

Buku Panduan & Modul P&P ini direka khas untuk membantu guru-guru Pendidikan Sivik & Kewarganegaraan melaksanakan pengajaran dan pembelajaran komponen EHL dalam kurikulum Pendidikan Sivik & Kewarganegaraan. Objektif modul ini adalah untuk membolehkan guru

- memahami secara umumnya kandungan dan reka bentuk EHL;
- memahami pedagogi penerokaan dalam pengajaran dan pembelajaran EHL; dan
- melaksanakan pengajaran dan pembelajaran komponen EHL dalam kurikulum Sivik dan Kewarganegaraan.

PROGRAM EHL (*Exploring Humanitarian Law*)

Apakah EHL?

EHL (*Exploring Humanitarian Law*) atau Meneroka Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa, merupakan satu program pendidikan tentang Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa (*International Humanitarian Law*) untuk remaja yang berumur antara 13 hingga 18. Tujuan undang-undang ini adalah untuk melindungi nyawa dan maruah manusia semasa konflik bersenjata. EHL TIDAK membincangkan sebab-sebab atau punca-punca perang atau konflik bersenjata. Isu-isu politik dan ideologi bukan sebahagian daripada EHL.

Peraturan-peraturan Asas IHL (Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa)

Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa (IHL) ialah satu set peraturan atau undang-undang antarabangsa yang bertujuan untuk melindungi nyawa dan maruah manusia serta mengurangkan penderitaan dan kemusnahan akibat perang atau konflik bersenjata. Peraturan-peraturan asas IHL adalah seperti berikut:

- Sebarang serangan hendaklah terhad kepada kombatan dan sasaran tentera sahaja.
- Sebarang serangan atau senjata yang memusnahkan orang atau objek (awam mahu pun tentera) secara sembarangan, dan yang boleh mengakibatkan kecederaan atau penderitaan yang keterlaluan adalah dilarang.
- Orang awam, kombatan yang cedera, dan tahanan atau banduan perang tidak boleh dibunuh tetapi hendaklah diberi perlindungan dan dilayan secara perikemanusiaan.
- Petugas-petugas dan kemudahan-kemudahan perubatan tentera dan awam seperti hospital, klinik, ambulan, hendaklah dihormati dan dilindungi, dan perlu diberikan segala bantuan yang ada supaya mereka dapat melaksanakan tugas-tugas mereka.

Matlamat EHL

Matlamat EHL adalah untuk membantu remaja menghayati dan mengamalkan prinsip-prinsip kemanusiaan dalam kehidupan seharian dan juga membolehkan mereka menilai peristiwa-peristiwa tempatan mahu pun antarabangsa dari perspektif kemanusiaan. Secara khususnya, objektif-objektif EHL adalah seperti berikut:

- Memahami kepentingan dan keperluan untuk menghormati nyawa dan maruah manusia, khususnya semasa peperangan atau konflik bersenjata.
- Menyedari bahawa terdapatnya undang-undang kemanusiaan antarabangsa yang bertujuan untuk melindungi nyawa dan maruah manusia semasa peperangan.
- Memerangi sikap yang tidak prihatin dan perasaan gelisah apabila berhadapan dengan situasi keganasan.
- Membaca berita tentang peristiwa-peristiwa tempatan dan antarabangsa dari perspektif kemanusiaan.
- Melibatkan diri secara aktif dalam usaha-usaha komuniti yang bertujuan untuk mengeratkan perpaduan dan mengelakkan atau menghapuskan keganasan.

Reka Bentuk Kurikulum EHL

Kurikulum EHL telah direka bentuk supaya :

- Kesannya adalah berkekalan
  - Pembelajaran kognitif dan afektif supaya kesan pembelajaran berkekalan.
- Relevan dan boleh diguna pakai oleh semua komuniti antarabangsa
  - Bahan yang sejagat (cerita, gambar, dll)
  - Pedagogi pembelajaran aktif
  - Nilai-nilai sejagat dari perspektif kemanusiaan
  - Boleh dilaksanakan tanpa teknologi canggih
- Pelajar dapat memahami dan menyedari hakikat kerumitan perkara-perkara berkaitan dengan konflik
  - Kaedah dan semangat penerokaan
  - Guru meneroka bersama-sama dengan pelajar
  - Tiada jawapan mudah untuk isu-isu yang berkaitan
  - Dilema tidak dapat dielakkan dan perlu ditangani
  - Telus dan jujur dalam penerokaan
- Menerap dan menyemai konsep-konsep dan kemahiran-kemahiran berfikir
  - Kaedah yang menggalakkan pembinaan konsep dan penguasaan kemahiran-kemahiran berfikir

Bahan Pembelajaran EHL

Bahan pembelajaran EHL adalah pelbagai dan dari sumber autentik dan bukan bahan rekaan. Secara ringkas, bahan EHL adalah:

- daripada peristiwa-peristiwa sebenar (contohnya, laporan akhbar);
- bukan direka atau disimulasikan;
- daripada pelbagai budaya, tempat dan masa;
- fleksibel dan boleh disampaikan sama ada melalui teknologi canggih atau tanpanya.

Pedagogi EHL

Program EHL, iaitu «Menerokai Undang-undang Kemanusiaan» jelas menunjukkan bahawa pedagogi ‘penerokaan’ (exploration) digunakan untuk semua sesi penerokaan (pengajaran dan pembelajaran). Guru tidak semestinya mempunyai ilmu pengetahuan yang mendalam tentang bidang ini. Guru meneroka bersama-sama dengan pelajar. Oleh demikian semasa sesi-sesi penerokaan, soalan-soalan yang tiada jawapan mudah mungkin berbangkit dan guru tidak semestinya mengetahui jawapannya.

Kaedah ini berpusatkan pelajar dan melibatkan penyertaan dan penglibatan pelajar secara aktif dan mengambil kira tiga dimensi pembelajaran, iaitu dimensi kognitif, afektif dan sosial. Penerokaan dijalankan melalui teknik-teknik berikut:

- Penulisan reflektif - pelajar menulis ide mereka sebelum menyatakannya secara lisan.
- Perbincangan, mendengar, menokok tambah ide dan membahas pendapat pelajar lain secara bersopan dan beradab.
- Pelajar mengambil pendirian, menyusun fakta untuk menyokong pendirian, dan bersikap terbuka untuk mengubah pendiriannya.
- Sumbangsan ide dan pendapat
- Perbahasan
- Menganalisis dilema
- Main peranan
- Mengambil perspektif
- Mengesan rantaian akibat
- Mencadangkan peraturan dan pendirian
- Bekerja dalam kumpulan
- Menyelesaikan masalah
- Membuat anggaran skop sesuatu situasi
- Teknik 'Tiada jawapan mudah'

Guru mungkin mengenali teknik-teknik tersebut dan pernah menggunakan di dalam kelas. Beberapa teknik di dalam senarai ini mungkin baru kepada guru dan penjelasannya terdapat dalam bab seterusnya, iaitu "Panduan Kaedah Mengajar". Teknik perbincangan adalah teknik yang sering digunakan dalam penerokaan. Oleh itu, guru berpeluang meningkatkan kemahiran mengendalikan perbincangan melalui program ini.

Peranan Guru EHL

- Memimpin perbincangan
- Belajar bersama pelajar melalui penerokaan
- Membantu pelajar mencari maklumat untuk menjawab soalan
- Menggunakan teknik 'Tiada jawapan mudah'

Bahan untuk Guru EHL

ICRC (*International Committee of the Red Cross*) telah menyediakan bahan untuk guru-guru EHL iaitu:

- Modul-modul EHL
- Panduan metodologi
- Panduan pelaksanaan
- Rakaman video
- Laman web: <http://www.icrc.org>

Program EHL mengandungi lima modul dan setiap modul disusun dengan penerokaan-penerokaan yang direka untuk mencapai matlamatnya. Lima modul ini didahului dengan satu penerokaan pengenalan (*Introductory Exploration*) dan diakhiri dengan penerokaan penutup (*Closing Exploration*). Modul-modul ini adalah disusun seperti berikut :

- Penerokaan Pengenalan: Gambaran dan Persepsi (*Introductory Exploration: Images and Perceptions*)

Penerokaan pertama ini membuka minda pelajar kepada konsep maruah manusia serta memberi gambaran umum tentang isu-isu utama undang-undang kemanusiaan antarabangsa (IHL). Pelajar juga diingatkan bahawa semasa penerokaan IHL pelbagai soalan yang tiada jawapan mudah akan berbangkit.

- **Modul 1: Perspektif Kemanusiaan (*The Humanitarian Perspective*)**
Modul 1 meneroka konsep penyaksi dan tindakan kemanusiaan serta dilema yang dihadapi oleh penyaksi dalam situasi di mana tindakan kemanusiaan diperlukan untuk melindungi nyawa dan maruah manusia. Kemahiran menjelaki rantai kesan akibat juga diperkenalkan dalam modul ini.
- **Modul 2: Had-had Kepada Konflik Bersenjata (*Limits to Armed Conflict*)**
Modul 2 membawa pelajar ke situasi perperangan di mana nyawa dan maruah manusia paling mudah terjejas serta membincangkan keperluan undang-undang untuk melindungi nyawa dan maruah manusia semasa konflik bersenjata. Pelajar juga diperkenalkan kepada peraturan-peraturan atas IHL dan meneroka asal-usulnya. Modul ini juga memfokus kepada penggunaan kanak-kanak sebagai kombatan dan pentingnya mengharamkan penggunaan senjata-senjata yang boleh membunuh serta memusnah secara sembarangan, contohnya, periuk api.
- **Modul 3: Pelaksanaan Undang-undang IHL (*The Law in Action*)**
Modul ini membolehkan pelajar meneroka sebab-sebab dan menjakir rantaikesan akibat sesuatu pencabulan peraturan IHL serta mengambil pelbagai perspektif berkaitan sesuatu pencabulan. Pelajar juga membincangkan tanggung jawab pelbagai pihak dalam usaha untuk mematuhi peraturan-peraturan IHL. Pelajar juga menjalankan satu kajian kes pencabulan IHL (My Lai) di mana mereka mengambil pelbagai perspektif untuk memahami bahawa usaha untuk melaksanakan IHL semasa konflik bersenjata bukan mudah dan memerlukan usaha pelbagai pihak.
- **Modul 4: Menegakkan Keadilan (*Ensuring Justice*)**
Setelah menyedari kesukaran untuk melaksanakan IHL di dalam Modul 3, pelajar meneroka usaha-usaha komuniti antarabangsa untuk menegakkan keadilan melalui pelbagai cara. Pelajar juga mempelajari perkembangan institusi mahkamah jenayah antarabangsa yang ditubuhkan untuk mendakwa dan membicarakan mereka yang mencabuli IHL.
- **Modul 5: Bertindak ke atas Kesan Peperangan (*Responding to the Consequences of War*)**
Modul 5 membawa pelajar menerokai keperluan untuk bertindak melindungi nyawa dan maruah mereka yang menjadi mangsa konflik bersenjata. Pelajar akan menyedari betapa besarnya skop dan kesukaran untuk melaksanakan usaha ini.
- **Penerokaan Penutup (*Closing Exploration: Where do we go from here?*)**
Penerokaan penutup bertujuan untuk melibatkan pelajar dalam projek-projek sehari-hari di mana pelajar dapat mendalam dan berkongsi pengetahuan IHL serta memberi bantuan dan sumbangan kepada mereka yang memerlukannya. Ini merupakan satu usaha untuk menanamkan sikap dan perspektif kemanusiaan dalam pelajar secara berkekalan. Walaupun program EHL memerlukan masa selama 30 jam untuk disempurnakan, struktur program ini adalah fleksibel dan guru boleh memilih aktiviti mengikut objektif yang ingin dicapai dan kekangan masa yang dihadapi. Namun, pilihan aktiviti perlulah mengikut susunan seperti dalam Modul EHL supaya kesinambungan tidak terjejas. Satu pendekatan yang dapat memberi gambaran yang menyeluruh tentang isu-isu utama berkaitan dengan tindakan kemanusiaan dan hanya memerlukan masa di antara 6 – 8 jam.

EHL DALAM MATAPELAJARAN PENDIDIKAN SIVIK & KEWARGANEGARAAN

Komponen EHL adalah terkandung dalam Tema 6 (Cabaran Masa Depan) di dalam Sukatan Pelajaran Pendidikan Sivik dan Kewarganegaraan. Tema ini meneliti keperluan untuk mengekalkan keamanan negara dan sejagat serta keperluan untuk memastikan

Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa (*IHL*) diperaktikkan. Bahagian undang-undang kemanusiaan antarabangsa dibahagikan kepada lima tajuk/unsur, iaitu:

- Perspektif kemanusiaan
- Had-had dalam konflik bersenjata
- Pelaksanaan undang-undang kemanusiaan
- Menegakkan keadilan
- Bantuan kemanusiaan

Lima tajuk ini adalah sepadan dengan lima modul seperti dalam program EHL. Oleh itu Modul P&P Komponen EHL dalam Sivik adalah agak sepadan dengan Modul EHL. Penerokaan-penerokaan juga sepadan dengan hasil pembelajaran seperti yang dinyatakan dalam HSP Sivik & Kewarganegaraan. Namun, penerokaan yang dipilih telah diubahsuai dari segi bilangan aktiviti dalam setiap penerokaan supaya dapat disesuaikan dengan masa yang diperuntukkan.

Hasil Pembelajaran

Hasil-hasil pembelajaran yang merentasi semua tajuk/unsur adalah seperti berikut:

- Menghormati dan melindungi nyawa dan maruah manusia.
- Menyedari kepentingan dan keperluan mematuhi Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa (*IHL*).
- Menilai peristiwa dari perspektif kemanusiaan.
- Bersyukur dengan keamanan dan keharmonian negara.

Penilaian

Matlamat dan hasil pembelajaran komponen EHL merangkumi tiga dimensi pembelajaran (kognitif, afektif & sosial). Proses pembelajaran direka untuk mendidik pelajar ke arah perubahan psikososial, iaitu membina dan mengembangkan perspektif kemanusiaan di kalangan pelajar. Ini merupakan satu perubahan yang kompleks dan pedagogi untuk mencapai matlamat ini direka berdasarkan pelbagai teori pembelajaran dan amalan-amalan terbaik dalam pedagogi.

Matlamat ini tidak mudah tercapai dalam masa yang singkat melalui pembelajaran modul-modul EHL. Perubahan sikap dan persepsi mangambil masa yang lama. Akan tetapi proses ini hendaklah bermula dengan kesedaran dan penelitian perspektif diri. Oleh itu penilaian formatif berguna untuk membantu guru membimbing pelajar ke arah membina perspektif yang disasarkan. Penilaian sumatif pula digunakan pada akhir pelajaran komponen ini untuk menilai pengetahuan, kesedaran dan juga sikap atau perspektif pelajar.

Penilaian formatif boleh dilakukan pada akhir setiap sesi penerokaan atau pada akhir setiap modul P&P. Penilaian formatif adalah mudah dan ringkas, iaitu melalui satu borang yang mengandungi dua item sahaja dan boleh dijawab dalam masa 2 – 3 minit. Penilaian ini bertujuan untuk mengetahui apa yang mereka telah pelajari dalam sesi penerokaan /modul tersebut dan apa soalan-soalan mereka yang belum terjawab. Borang yang mengandungi item-item seperti berikut boleh digunakan untuk tujuan ini.

- Nyatakan apa yang anda pelajari daripada penerokaan ini.
- Nyatakan soalan-soalan anda yang masih belum terjawab mengenai kandungan penerokaan ini.

Pernyataan-pernyataan pelajar di dalam borang ini dapat memberi gambaran kepada guru tentang pembelajaran kognitif and juga pembelajaran afektif yang berlaku. Ia juga membantu guru merancang sesi penerokaan yang seterusnya supaya kemusykilan dan soalan-soalan pelajar dapat ditangani.

Penilaian sumatif adalah berfokus kepada kesan pembelajaran EHL terhadap aspek-aspek berikut:

- pembelajaran kognitif pelajar
  - pengetahuan dan kesedaran tentang konsep kemanusiaan dan peraturan-peraturan asas IHL
- persepsi dan sikap pelajar
  - tingkah laku & respons pelajar terhadap situasi-situasi di mana nyawa dan maruah manusia tergugat

Penilaian sumatif boleh dijalankan pada akhir program, iaitu selepas tamat P&P kesemua modul. Satu soal selidik seperti di Lampiran 2 boleh ditadbirkan kepada pelajar pada akhir program untuk tujuan ini.

Buku Teks

Buku teks yang sesuai digunakan harus menepati tiga kriteria penting seperti berikut:

- Bahan atau contoh yang autentik (terdapat dalam modul-modul EHL).
- Bahan atau contoh hendaklah berkecuali (*neutral*) dan TIDAK mengandungi unsur atau mempunyai implikasi politik yang memihak kepada mana-mana pihak, atau yang boleh menimbulkan isu-isu sensitif dalam masyarakat kita.
- Susunan aktiviti dan bahan hendaklah dapat memudahkan aktiviti penerokaan.

Bahan Rujukan

Semua tajuk dipetik daripada program EHL. Oleh itu guru juga boleh merujuk kepada Modul EHL untuk bahan dan rancangan P&P yang disediakan dalam modul tersebut. Modul lengkap EHL dapat diperolehi dari laman web 'EHL Virtual Campus' (www.ehl.icrc.org)

BAHAGIAN PANDUAN KAEADAH MENGAJAR

Pengenalan

Kaedah penerokaan digunakan untuk P&P semua tajuk. Kaedah ini bermula dengan teknik-teknik merangsang minda dan emosi pelajar. Ini boleh dilakukan dengan pelbagai teknik seperti mengemukakan satu situasi, peristiwa, masalah (dengan menggunakan bahan autentik seperti keratan akhbar, gambar-gambar, cerita, laporan, video), atau soalan-soalan yang menyentuh perasaan dan mencetuskan pemikiran dan perbincangan. Contohnya, dalam Modul 1, aktiviti membaca petikan tentang keganasan dan tindakan-tindakan kemanusiaan digunakan untuk mencetuskan perbincangan di samping membina konsep-konsep penyaksi dan tindakan kemanusiaan, menganalisis dilema atau mengesan rantai akibat kesan. Penulisan reflektif boleh digunakan supaya pelajar dapat menyediakan jawapan atau mengambil pendirian sebelum perbincangan. Kerja kumpulan (perbincangan atau sumbangsaran) juga boleh digunakan untuk aktiviti ini. Aktiviti hendaklah boleh membawa pelajar melihat dan menilai peristiwa keganasan dari perspektif kemanusiaan dan memahami kepentingan dan keperluan menghormati nyawa dan maruah manusia, khususnya semasa peperangan atau konflik bersenjata.

Kaedah perbincangan paling banyak digunakan dalam pedagogi penerokaan. Penjelasan tentang beberapa kaedah yang sering digunakan dalam penerokaan adalah seperti berikut:

Perbincangan

Kaedah perbincangan paling kerap digunakan dan boleh dijalankan secara perbincangan kelas atau pun secara perbincangan dalam kumpulan kecil. Ia bertujuan untuk mengenalpasti pengetahuan sedia ada pelajar tentang sesuatu tajuk, mengembangkan kemahiran berbincang, mengambil pendirian dan mempertahankan pendirian, dan mengasah kemahiran berinteraksi. Guru perlu menetapkan DUA peraturan penting sebelum memulakan perbincangan, iaitu:

1. Pelajar haruslah mendengar secara teliti semasa orang lain bercakap dan menunggu giliran mereka sehingga rakan mereka sudah habis bercakap.
2. Pelajar boleh menyatakan rasa tidak setuju mereka dengan pelajar lain tetapi perlulah menghormati pihak lain serta pendapat mereka.

Guru boleh menggunakan soalan, gambar, cerita, petikan berita, pernyataan, video atau lain-lain rangsangan untuk mencetuskan perbincangan. Pengendalian dan pengurusan perbincangan oleh guru adalah penting untuk memastikan perbincangan dijalankan secara tertib dan berhasil.

Kemahiran memimpin, mengawal, menyelaras, membimbing dan merumus perbincangan kelas merupakan satu kemahiran yang bukan mudah, khususnya di dalam kelas yang mempunyai pelajar yang berbeza, memandangkan perbincangan merupakan kaedah yang paling kerap digunakan dalam program EHL, guru berpeluang untuk menggunakan dan mengasah kemahirannya dalam kaedah ini semasa mengajar EHL.

Penulisan Reflektif

Teknik ini digunakan untuk memberi peluang kepada pelajar membuat persediaan jawapan sebelum membincangkannya secara lisan. Ia memberi peluang kepada pelajar untuk berfikir tentang isu-isu yang akan dibincangkan, membuat latihan penulisan, dan

merekodkan pemikiran mereka. Semua pelajar diberi masa beberapa minit untuk menulis ide, respons atau jawapannya kepada soalan, isu, atau bahan visual, pada kertas atau jurnal. Seterusnya, guru menjemput pelajar untuk memberi jawapan atau membanding beza atau berbincang dengan pelajar lain. Ini dapat memastikan pelajar berfikir secara individu sebelum menjawab. Teknik ini sangat berguna untuk pelajar yang kurang fasih atau kurang yakin menjawab soalan.

Menganalisis Dilema

Teknik ini bertujuan untuk membantu pelajar memahami konsep *dilema* serta kesukaran dan kerumitan dalam membuat sesuatu keputusan. Ia juga bertujuan membantu pelajar mengasah kemahiran mengenal pasti perspektif yang berbeza dan juga mengesan rantai kesan akibat. Langkah-langkah menjalankan sesi menganalisis dilema adalah seperti berikut:

- Beri contoh-contoh situasi dilema atau galakkan pelajar memberi contoh. (Contohnya, "Ditelan mati emak, diluah mati bapa.")
- Bantu pelajar mengenalpasti unsur-unsur utama dalam sesuatu situasi dilema
  - o Satu situasi di mana seseorang perlu membuat pilihan antara beberapa tindakan yang perlu diambil
  - o Semua pilihan ada kelebihan dan kekurangannya
  - o Apa sahaja pilihan dibuat nampaknya akan menimbulkan masalah
  - o Tiada kepastian tentang apakah hasil setiap pilihan
- Gunakan soalan-soalan sebagai panduan untuk membantu pelajar menganalisis dilema
  - o Adakah pilihan anda akan membawa kesan atau hasil yang diingini ?
  - o Adakah pilihan tersebut akan menimbulkan masalah ?
  - o Apakah matlamat pilihan anda ?
  - o Adakah pilihan anda mengabaikan matlamat lain yang lebih penting ?
- Bantu pelajar mengesan rantai kesan akibat sesuatu pilihan atau tindakan melalui penyusun grafik yang sesuai. Contoh penyusun grafik dilema adalah seperti berikut:

Masalah yang dihadapi:

Pilihan Tindakan #1:

Kelebihannya: _____

Kekurangannya: _____

_____

_____

Pilihan Tindakan #2:

Kelebihannya: _____

Kekurangannya: _____

_____

_____

Keputusan (Tindakan yang dipilih) dan sebab-sebab memilihnya:

_____

Teknik Tiada Jawapan Mudah

Dalam penerokaan EHL pelajar mungkin akan mengemukakan soalan-soalan yang kompleks di mana guru sendiri tidak dapat menjawabnya kerana tiada jawapan yang mudah. Soalan-soalan atau komen-komen yang berunsur politik hendaklah ditangani secara berhati-hati dan pelajar harus dibimbang kerana persoalan atau isu politik bukan sebahagian daripada EHL. Banyak soalan tentang ketidakadilan kuasa-kuasa dunia mungkin akan timbul, tetapi guru hendaklah menanganinya secara berkecuali dan menumpukan kepada maruah manusia dan kemanusiaan tanpa mengira pihak manakah yang betul atau salah. Oleh itu, guru hendaklah bermula secara jujur pada penerokaan pertama dan memperkenalkan sudut "Tiada Jawapan Mudah" untuk tujuan merekodkan dan mempamerkan soalan-soalan yang tiada jawapan mudah. Ia bertujuan untuk mengaku bahawa bukan semua soalan ada jawapan yang mudah. Guru boleh mengemukakan soalan untuk perbincangan terbuka atau pun mengenal pasti sumber-sumber untuk membantu menjawabnya. Kadang-kadang soalan mungkin akan terjawab dalam sesi penerokaan yang berikut dan apabila soalan terjawab, soalan tersebut dipadamkan daripada sudut "tiada jawapan mudah" ini.

Main Peranan

Main peranan memberi peluang kepada pelajar untuk meneroka pengalaman seseorang lain melalui lakonan drama. Main peranan yang berjaya merangkumi persediaan yang dibuat sebelum sesi tersebut dan perbincangan selepasnya. Objektif main peranan adalah untuk membolehkan pelajar lebih sedar tentang pelbagai perspektif dalam sesuatu situasi, atau dilema etika yang mungkin terlibat dalam tindakan kemanusiaan, serta untuk membantu pelajar berempati dengan pengalaman orang lain. Langkah-langkah persediaan untuk aktiviti main peranan adalah berikut:

- Jelaskan situasi itu, supaya para pelajar tahu apa yang dikehendaki oleh setiap watak.
- Berikan latar atau konteks – tempat, masa, keadaan dan maklumat latar belakang yang lain – untuk membantu para pelajar menempatkan diri mereka dalam situasi itu.
- Gunakan soalan-soalan untuk membantu para pelajar mendefinisikan setiap watak. Apakah yang dikehendaki oleh individu ini dan kenapa? Apakah hasil yang diharapkan untuk dicapai oleh individu ini?
- Tetapkan masa untuk membuat persediaan, main peranan dan perbincangan.

Untuk memastikan aktiviti main peranan berkesan, ikut empat langkah berikut:

- **Persediaan.** Bentangkan kisah atau dilema. Berikan masa yang mencukupi untuk berbincang situasi atau isu itu. Fokus kepada perkara-perkara berikut: Apakah topiknya? Apakah situasinya? Apakah keputusan yang cuba dibuat oleh orang yang terlibat? Siapakah pelakonnya? Perbincangan persediaan amat penting. Walaupun main peranan itu mungkin tidak berjaya tetapi, kumpulan itu akan belajar daripada perbincangan. Anda mungkin mahu memberikan tugasannya watak-watak kepada kumpulan-kumpulan kecil supaya beberapa pelajar mempunyai peluang untuk menghayati watak yang sama. Galakkan pelajar anda untuk mengkaji sifat kemanusiaan setiap orang dalam situasi tersebut. Berikan respons kepada soalan-soalan pelajar.
- **Latihan.** Peranan anda sebagai pengarah ialah untuk memastikan para pelajar berada di atas landasan. Sediakan peralatan latar belakang yang minima dan alat-alat untuk membantu para pelajar semasa mereka membuat latihan peranan mereka. Elakkan memberi terlalu banyak arahan, kerana ini akan menyekat kreativiti mereka.

- **Persembahan.** Inilah peluang bagi pelajar untuk melakonkan peranan mereka. Anda mungkin mahu memberikan tugas kepada penonton, contohnya, untuk memerhati watak tertentu dan membuat keputusan yang sepatutnya. Perbincangan persediaan dan tugas mengenai persembahan ini membantu para penonton untuk memfokuskan kepada isu dalam kisah itu dan perasaannya terhadap lakonan yang dibuat.
- **Penutup.** Semasa perbincangan dan maklum balas selepas main peranan, galakkan pelajar memberi komen kepada isu-isu yang dibangkitkan dalam drama itu. Rujuk kepada soalan-soalan dalam bahan-bahan yang disediakan untuk pelajar. Minta pelajar menganalisa pengalaman melakonkan peranan atau melihat drama itu dilakukan serta membuat refleksi tentang isu-isu dan pengalaman-pengalaman yang dipersembahkan. Adakah mereka telah mendapat perspektif baru daripada mana-mana watak? Apakah yang telah berjaya dicapai? Apa yang tidak tercapai? Apakah yang akan mereka lakukan secara berlainan? Anda boleh membuat kesimpulan untuk membawa para pelajar kepada objektif latihan ini.

BAHAGIAN MODUL- MODUL PENGAJARAN & PEMBELAJARAN

Pengenalan

Modul-modul P&P terbahagi kepada lima modul mengikut lima tajuk kecil seperti dalam kurikulum PSK. Modul-modul tersebut disusun seperti dalam Modul EHL untuk mengalakkan pembelajaran tiga dimensi (kognitif, afektif dan sosial). Setiap modul mengandungi penerokaan-penerokaan yang diubahsuai dari Modul EHL supaya sesuai dengan masa yang diperuntukkan untuk menjalankan sesi pengajaran dan pembelajaran 40 minit di sekolah.

Guru digalakkan melaksanakan penerokaan mengikut susunan modul, iaitu dari Modul 1 ke Modul 5, berjumlah 12 penerokaan. Sekiranya guru menghadapi kekangan masa, mereka boleh memilih susunan seperti berikut:

- Penerokaan pengenalan
- Penerokaan 1A
- Penerokaan 1B
- Penerokaan 2A
- Penerokaan 2B
- Penerokaan 3A
- Penerokaan 4A
- Penerokaan 5A

Setiap penerokaan mengambil masa 40 minit. Guru dinasihatkan supaya mengawal perbincangan serta menguruskan masa dengan baik untuk menggunakan masa secara optimum. Ini adalah kerana perbincangan kadang-kadang boleh berlarutan sehingga tidak cukup masa untuk aktiviti seterusnya. Walaubagaimanapun ini tidak bermaksud guru hendaklah memberhentikan perbincangan sekiranya ada perbincangan yang sedang menghasilkan banyak pembelajaran yang berkaitan dan yang berguna. Sebaliknya guru haruslah pandai mengalihkan fokus perbincangan supaya dapat mencapai objektif pelajaran.

JADUAL MODUL - MODUL PENGAJARAN & PEMBELAJARAN

Modul	Hasil Pembelajaran	Penerokaan	Aktiviti
Pengenalan	<p>i. Membingangkan isu-isu utama berkaitan dengan undang-undang kemanusiaan.</p> <p>ii. Menyatakan maksud maruah manusia.</p> <p>iii. Mengambil pendirian dan mempertahankan pendirian.</p> <p>iv. Menghargai dan menghormati nyawa dan maruah manusia.</p>	 Penerokaan Pengenalan	<p>Maruah manusia dan isu-isu undang-undang kemanusiaan.</p> <p>Menetapkan peraturan perbincangan; Perbincangan kelas berpandukan soalan-soalan seperti berikut:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Apakah maruah manusia? ○ Apakah imej-imej yang terlintas di fikiran anda apabila mendengar perkataan “peperangan”? ○ Adakah semua jenis senjata dibenarkan dalam peperangan? ○ Apakah perlindungan yang patut diberi kepada tawanan, orang ramai, kanak-kanak, wanita, musuh yang tercedera, tempat-tempat awam? ○ Apakah maksud maruah manusia semasa peperangan? <p>Memperkenalkan teknik “Tiada Jawapan Mudah”</p>
Modul 1 : Perspektif Kemanusiaan	<p>i. Menerangkan bahawa seseorang penyaksi boleh mempengaruhi tindakan orang lain dalam sesuatu situasi keganasan demi melindungi nyawa dan maruah seseorang.</p> <p>ii. Membincangkan konsep tindakan kemanusiaan dan mengenal pasti perlakuan sedemikian dari media atau dalam kehidupan sehari-hari.</p> <p>iii. Menjejakti rantai kesan dan akibat sesuatu tindakan.</p> <p>iv. Prihatin terhadap masalah dan dilema yang dihadapi oleh pihak yang terlibat dalam konflik.</p>	 1A	<p>Penyaksi & tindakan kemanusiaan dalam kehidupan sehari-hari.</p> <p>Membaca petikan cerita keganasan dan tindakan kemanusiaan dalam kehidupan sehari-hari (bahan cetak – Resos 1A) & membincang tentang konsep penyaksi & tindakan menjejakti rantai kesan dan akibat sesuatu tindakan kemanusiaan.</p> <p>Penyaksi & tindakan kemanusiaan semasa konflik bersenjata.</p> <p>Meneliti petikan tindakan kemanusiaan semasa konflik bersenjata (bahan cetak – Resos 1B), mengenalpasti penyaksi & tindakan kemanusiaan & menjejakti rantai kesan dan akibat tindakan kemanusiaan semasa peperangan (dari petikan tersebut). (Rujukan Modul EHL: Exploration 1A & 1B)</p>

Modul 2 : Had-had Konflik Bersenjata	i. Mencadangkan peraturan dan undang-undang untuk mengurangkan kemusnahan dan penderitaan akibat konflik bersenjata. ii. Membincangkan keperluan IHL untuk melindungi nyawa & maruah manusia semasa konflik bersenjata. iii. Membincangkan had umur minima yang dibenarkan untuk penglibatan dalam konflik bersenjata. iv. Membincangkan masalah amalan menggunakan kanak-kanak sebagai askar dan menjelaki rantaian kesan akibat amalan ini terhadap kanak-kanak. v. Menghargai kewujudan IHL untuk melindungi nyawa dan maruah manusia semasa konflik bersenjata.	2A 2B 2C 	Menghadkan kemusnahan. Meneliti gambar-gambar (Resos 2A) dan menjalankan sumbangsaran tentang jenis-jenis peraturan yang diperlukan untuk menjaga & melindungi nyawa dan maruah manusia semasa peperangan Meneliti peraturan-peraturan asas IHL. Meneliti peraturan-peraturan asas IHL (Resos 2B); Membanding beza senarai peraturan yang disediakan oleh pelajar; membanding keperluan setiap peraturan untuk melindungi nyawa dan maruah manusia semasa konflik bersenjata. Askar kanak-kanak Meneliti gambar (Foto Kolaj 2C) atau menonton video tentang askar kanak-kanak dan membincangkan had umur minima yang dibenarkan untuk penglibatan dalam konflik bersenjata serta menjelaki rantaian kesan akibat amalan membentarkan kanak-kanak menjadi askar. (Rujukan Modul EHL: Exploration 2A & 2C)
Modul 3 : Pelaksanaan Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa	i. Mengenal pasti beberapa contoh pencabulan undang-undang kemanusiaan antarabangsa. ii. Menjerjaki rantaian kesan dan akibat sesuatu pencabulan. iii. Menganalisis dilema yang kadang-kadang dihadapi dalam usaha mematuhi undang-undang semasa situasi pertempuran. iv. Berupaya mengambil perspektif	3A 3B 	Mengenal pasti pencabulan IHL Meneliti petikan-petikan berkaitan dgn pencabulan IHL (Resos 3A-Suara dari peperangan) & mengenal pasti peraturan yang dicabuli; Menjerjaki rantaian kesan dan akibat sesuatu pencabulan Dari perspektif kombat Menganalisis dilema (Resos 3B- Senario Dilema) yang dihadapi oleh kombat semasa peperangan; Mengambil kira perspektif pihak-pihak yang terlibat dalam konflik (Rujukan Modul EHL): Exploration 3A&3B

	<p>yang pelbagai dalam menghadapi sesuatu situasi.</p> <p>v. Menghormati pandangan orang lain.</p>		
Modul 4: Menegakkan Keadilan	<ul style="list-style-type: none"> i. Menjelaskan dilema yang dihadapi dalam menangani masalah menegakkan keadilan. ii. Mengenalpasti cara-cara menegakkan keadilan. iii. Menyelesaikan masalah. iv. Peka dalam usaha untuk menegakkan keadilan. v. Adil dan saksama. 	<p>4A</p> 	<p>Rasional untuk keadilan</p> <p>Meninjau pendapat pelajar mengenai hukuman atau pengampunan kepada mereka yang mencabuli IHL dan membanding bezanya dengan dapatan kajian (Resos 4A); Menjejaki rantaian kesan akibat sesuatu tindakan menghukum atau memberi pengampunan kepada mereka yang mencabuli IHL (Resos 4A1)</p> <p>Cara-cara menegakkan keadilan</p> <p>Membaca dan membincang cara menegakkan keadilan melalui Mahkamah Jenayah Antarabangsa (ICC). (Resos 4B)</p> <p>(Rujukan Modul EHL; Exploration 4B)</p>
Modul 5: Bantuan Kemanusiaan	<ul style="list-style-type: none"> i. Membinangkan bantuan kemanusiaan yang diperlukan untuk mengurangkan penderitaan akibat dari konflik bersenjata. ii. Merancang projek berkaitan bantuan kemanusiaan. iii. Prihatin terhadap masalah dan dilema yang dihadapi oleh mangsa konflik bersenjata dan pihak yang memberi bantuan. 	<p>5A</p> 	<p>Keperluan yang timbul akibat kemusnahan peperangan.</p> <p>Meneliti gambar-gambar akibat konflik bersenjata (Foto Kolaj 2A) dan sumbangsaran tentang jenis-jenis bantuan yang diperlukan.</p> <p>Merancang kem pelarian</p> <p>Merancang kem pelarian berdasarkan maklumat yang diberi; Membincangkan pelbagai cabaran dan keperluan untuk membina kem pelarian. (Foto Kolaj 5B);</p> <p>(Rujukan Modul EHL; Exploration 5A & 5B)</p>

MODUL PENGENALAN:

PENEROKAAN PENGENALAN

Penerokaan pengenalan direka agar guru mendapat gambaran tentang pengetahuan sedia ada, persepsi dan sikap pelajar berkaitan dengan perang serta usaha-usaha untuk menghadkan penderitaan akibat perang. Modul ini memperkenalkan pelajar kepada isu-isu yang berkaitan Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa (IHL) yang mereka akan terokai semasa mempelajari IHL.

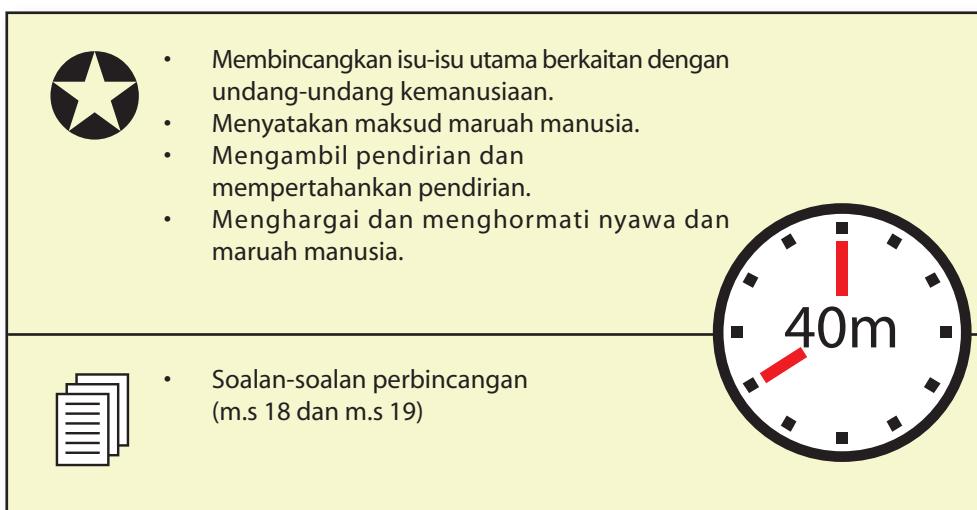
PENEROKAAN

Penerokaan Pengenalan

Fokus Penerokaan Pengenalan

Penerokaan pengenalan direka agar guru mendapat gambaran tentang pengetahuan sedia ada, persepsi dan sikap pelajar berkaitan dengan perang serta usaha-usaha untuk menghadkan penderitaan akibat perang. Ia juga bertujuan untuk memperkenalkan suasana penerokaan di mana guru bersama-sama pelajar meneroka soalan-soalan yang sukar dan cuba mencari pemahaman secara bersama. Pada peringkat permulaan ini, pelajar dijangka tidak mempunyai pengetahuan yang baik dalam bidang ini dan banyak soalan tidak mempunyai jawapan yang mudah. Sudut "Tiada Jawapan Mudah" diperkenalkan dalam penerokaan pengenalan ini.

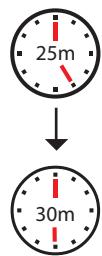
1. Pengenalan & penetapan suasana perbincangan

Maklumkan kepada pelajar bahawa perbincangan yang akan diadakan adalah berkenaan dengan isu-isu utama berkaitan dengan IHL dan mereka dianggap baru kepada perkara ini. Maka, pelajar digalakkan menyuarakan fikiran dan pendapat mereka secara sukarela dan pelajar tidak dipaksa atau diwajibkan menyuarakan apa-apa jika mereka kurang selesa dengan mana-mana isu yang berbangkit semasa perbincangan.

Beri peraturan berikut kepada pelajar sebelum memulakan perbincangan:

- Beri perhatian penuh kepada sesiapa yang sedang bertutur/berhujah/ memberi pendapat, dan tunggu sehingga ia telah habis berucap sebelum anda memberi respons, menjawab atau membahas.
- Anda tidak semestinya bersetuju dengan pendapat pelajar lain tetapi anda hendaklah sentiasa menghormati pelajar lain dan pendapat mereka.

2. Mengadakan Perbincangan

Konsep maruah manusia adalah landasan dan tema utama dalam penerokaan undang-undang kemanusiaan. Rangka undang-undang ini adalah bertujuan untuk melindungi nyawa and maruah manusia.

Mulakan sumbangsaran dengan soalan pembukaan dan gunakan soalan-soalan seterusnya untuk mengembangkan perbincangan. Perbincangan harus dapat memberi satu gambaran umum tentang isu-isu utama IHL dan menarik pelajar kepada penerokaan-penerokaan seterusnya. Berikut adalah soalan-soalan yang berkaitan. Guru boleh memilih soalan-soalan yang sesuai dan tidak semestinya menggunakan semua soalan.

Maruah manusia

Soalan pembukaan: Apakah "maruah manusia" ? Bagaimana anda mendefinisikannya?

Cara-cara peperangan

Adakah semua jenis senjata dibenarkan penggunaannya dalam perang? Patutkah sesetengah jenis senjata diharamkan penggunaannya dalam peperangan?

Idea musuh

Apakah maksud "musuh peperangan" kepada anda?
Adakah seseorang musuh patut dilindungi semasa peperangan?

Orang awam

Siapakah orang awam?
Bolehkah orang awam dijadikan sasaran serangan semasa peperangan?
Pernahkah orang awam dijadikan sasaran serangan?
Bagaimana kalau orang awam sedang memberi makanan kepada tentera pihak musuh? Bagaimana kalau orang awam sedang memberi senjata kepada pihak tentera musuh?

Kanak-kanak

Bolehkah kanak-kanak mengambil bahagian sebagai askar dalam peperangan?
Apakah had umur minima yang patut diwajibkan untuk seseorang mengambil bahagian sebagai askar dalam peperangan?

Kombatan yang tercedera

Bagaimanakah seseorang kombatan pihak musuh yang tercedera patut dilayan?

Tahanan

Bagaimanakah seseorang tahanan perang patut dilayan?

Wanita

Adakah golongan wanita patut diberi perlindungan khas semasa peperangan?

Apakah jenis perlindungan ?

Perlindungan terhadap tempat-tempat tertentu

Adakah terdapat tempat-tempat atau bangunan-bangunan tertentu yang perlu diberi perlindungan semasa peperangan?

Adakah tempat-tempat ini pernah diserang semasa peperangan?
Mengapa?

Undang-undang

Apakah "undang-undang"

Adakah undang-undang diperlukan untuk mengurangkan kehilangan nyawa dan kesengsaraan semasa peperangan?

Badan-badan kemanusiaan

Adakah anda tahu mana-mana badan atau pihak yang berusaha untuk memberi perlindungan dan membantu mangsa peperangan?

Maruah manusia

Apakah terjadi kepada maruah manusia semasa peperangan?

Adakah maruah manusia terjejas semasa peperangan dan jika ya, bagaimanakah ia terjejas?

3. Penutup

Pelajar diingatkan bahawa tindakan-tindakan kemanusiaan berlaku di merata dunia walaupun ia kurang dilaporkan dalam media. Pelajar diminta memberi contoh-contoh tindakan kemanusiaan yang mereka ketahui atau alami di mana seorang penyaksikan telah mengambil tindakan untuk menyelamat atau melindungi nyawa atau maruah manusia.

Idea-Idea Utama

- Konsep maruah manusia adalah idea asas kepada undang-undang kemanusiaan Antarabangsa dan konsep ini akan berulang semula di sepanjang *Penerokaan Undang-Undang Kemanusiaan* (PUUK).
- Sesetengah persoalan yang dibangkitkan semasa PUUK tiada jawapan yang tepat atau apa-apa jawapan yang mudah. Salah satu matlamat PUUK ialah untuk mengenal pasti persoalan sedemikian dan meneroka persoalan-persoalan ini dalam sesi pengajaran dan pembelajaran yang berikut.

MODUL 1

PERSPEKTIF KEMANUSIAAN

Modul 1 membawa pelajar memahami konsep-konsep yang mereka akan temui sepanjang penerokaan IHL. Antara konsep-konsep yang dibincangkan ialah ialah ‘penyaksi’, ‘tindakan kemanusiaan’, ‘rantai akibat kesan’, ‘tekanan sosial’ dan ‘maruah manusia’. Cerita-cerita yang digunakan dalam modul ini membantu pelajar memahami konsep-konsep ini dalam situasi yang sebenar.

PENEROKAAN

Penerokaan 1A: Penyaksi dan Tindakan Kemanusiaan Dalam Kehidupan Seharian

Penerokaan 1B: Penyaksi dan Tindakan Kemanusiaan Semasa Konflik Bersenjata

Penerokaan 1A: Penyaksi dan Tindakan Kemanusiaan dalam Kehidupan Seharian

Penerokaan 1A adalah mengenai kisah manusia biasa yang, apabila borseorangan, dan semasa keganasan, bertindak untuk melindungi nyawa dan maruah manusia lain yang pada kebiasaannya tidak akan mereka lakukan. Mereka bertindak walaupun menghadapi risiko atau mungkin kehilangan nyawa mereka sendiri.

	<ul style="list-style-type: none"> • Menerangkan bahawa seseorang penyaksi boleh mempengaruhi tindakan orang lain dalam sesuatu situasi keganasan demi melindungi nyawa dan maruah seseorang. • Membincangkan konsep tindakan kemanusiaan dan mengenal pasti perlakuan sedemikian dari media atau dalam kehidupan sehari-hari. • Menjejak rantai kesan akibat sesuatu tindakan. • Prihatin terhadap masalah dan dilema yang dihadapi oleh pihak yang terlibat dalam sesuatu konflik.
	<ul style="list-style-type: none"> • Petikan tiga cerita keganasan dan tindakan kemanusiaan (Resos 1A-1 hingga Resos 1A-3)

1. Definisi “penyaksi”

Guru memberi definisi penyaksi, iaitu seseorang yang menyaksikan sesuatu insiden di mana nyawa atau maruah manusia seseorang adalah terancam. Seseorang penyaksi mungkin bertindak (secara langsung atau tidak langsung) untuk campur tangan dalam insiden itu sama ada untuk menyelamatkan keadaan atau pun memburukkannya.

2. Meneroka cerita tindakan kemanusiaan dalam kehidupan seharian (Pilih daripada Resos 1A)

Pelajar diberi satu petikan cerita daripada Resos 1A dan juga membacanya kepada ahli kumpulan dan kemudian melapor kepada kelas berdasarkan soalan-soalan berikut:

- Di manakah dan bilakah peristiwa itu berlaku?
- Bagaimanakah nyawa atau maruah manusia terancam?
- Siapakah penyaksi-penyaksi dan apakah tindakan mereka? Mengapa dan apakah tekanan yang dihadapi oleh mereka?
- Apakah halangan-halangan yang dihadapi oleh penyaksi yang bertindak untuk menyelamatkan mangsa?
- Apakah kesan tindakan penyaksi ke atas
  - a) mangsa?
  - b) penyaksi yang bertindak?
  - c) penyaksi-penyaksi lain?
- Apakah perasaan anda tentang peristiwa ini?

3. Penutup

Pelajar dingatkan bahawa tindakan-tindakan kemanusiaan berlaku di merata dunia walaupun ia kurang dilaporkan dalam media. Pelajar diminta memberi contoh-contoh tindakan kemanusiaan yang mereka ketahui atau alami di mana seorang penyaksikan telah mengambil tindakan untuk menyelamat atau melindungi nyawa atau maruah manusia.

Nota: Main peranan boleh digunakan untuk pelajar melakonkan watak-watak dalam cerita-cerita dalam penerokaan ini.

Idea-Idea Utama

- Seseorang yang berada di tempat kejadian adalah manusia biasa yang semasa waktu keganasan, boleh bertindak melindungi nyawa dan maruah orang lain, iaitu seseorang yang mungkin mereka tidak kenali.
- Seseorang yang berada di tempat kejadian selalunya bertindak walaupun berkemungkinan menghadapi risiko atau kehilangan nyawa.
- Orang awam di merata-rata tempat di dunia telah bangkit menentang tindakan kezaliman untuk melindungi manusia yang lemah.

Akibat selepas Perang

Pada 24 Jun 1859, tentera Austria dan Perancis telah bertempur di Solferino, sebuah bandar di utara Itali. Selepas enam belas jam bertempur, 36,000 orang telah mati atau tercedera. Pada tahun 1859, walaupun kuasa senjata untuk memusnahkan manusia semakin berkembang, keupayaan untuk merawat kecederaan akibatnya masih berkurangan.

Pada suatu petang selepas berlakunya suatu pertempuran, Henry Dunant, seorang warga Switzerland yang muda, tiba di Solferino untuk misi pemergaan yang tidak berkaitan dengan perang. Perniagaan Dunant telah semakin merosot dan dia yakin bahawa Maharaja Perancis pada masa tersebut boleh menolongnya. Dia tahu bahawa perang yang berlaku akan membawa maharaja ke kawasan tersebut dan dia berharap agar mendapat peluang untuk berjumpa dengan baginda. Tetapi apa yang ditemuiinya hanyalah kesan perang. Berikut ialah apa yang dilihatnya:

Erangan mereka yang kesakitan memecahkan keheningan malam, dengan pengasapan penuh azab yang tersekat-sekat dan terseka. Suara yang menghiris hati meminta pertolongan. Apabila matahari terbit, badan-badan manusia dan kuda melitupi medan peperangan. Tentera yang tercedera pucat lesi dan kelelahan. Sesetengah daripada mereka yang lukanya terdedah telah menunjukkan tanda-tanda infeksi, dan hampir gila akibat kesakitan. Mereka merayu-rayu meminta supaya ditamatkan daripada penderitaan itu. Kekurangan air semakin dirasai dengan peritiya; pait semakin kering, dan tentera-tentera itu cuma ada air yang payau di sebahagian besar kawasan itu.

Semasa Dunant berjalan di antara askar-askar yang tercedera, mereka merayu-rayu meminta air daripadanya, waktu itulah dia sedar betapa kurangnya perhatian yang diberikan oleh orang terhadap mereka. Dia telah mengumpulkan beberapa orang wanita dan membahagikan mereka kepada kumpulan-kumpulan untuk membawa

makanan dan air kepada askar yang tercedera; dan juga untuk mencuci badan mereka yang berlumuran darah supaya luka mereka boleh dirawat; dia kemudian mendirikan suatu hospital yang ringkas di dalam gereja. Dia kemudiannya mengumpulkan kain untuk membuat pembalut dan membawa makanan dan bekalan ubat-ubatan daripada bandar yang berhampiran; dia juga mengarahkan sekumpulan kanak-kanak lelaki untuk mendapatkan air di dalam baldi dan meminta bantuan seorang pelancong, seorang wartawan, dan pengusaha cokelat untuk membantu. Mereka ini telah merawat luka, membawa air, menulis surat "selamat tinggal" kepada ahli keluarga tentera yang nazak. Dunat mendapatkan bantuan semua orang yang memberikan rawatan dan bantuan tidak menghirau kerakyatan atau bangsa mereka yang dirawati; mereka kini sebagai 'tutti fratelli' iaitu semua telah menjadi seperti saudara.

Dunant terjumpa seorang koperal berumur 20 tahun yang sebelah kiri badannya ditembusi peluru. Koperal tersebut sedar yang dia akan mati akibat kecederaannya. Dunant memberikan air kepada koperal itu dan dia mengucapkan terima kasih kepada Dunant, dan dengan linangan air mata berkata, "Tuan, bolenkah tuan menulis surat kepada bapa saya untuk mennenangkan ibu saya." Dunant telah menulis surat tersebut. Inilah satu-satunya berita yang mereka terima daripada anak mereka.

Perniagaan Dunant akhirnya gagal. Niat asalnya untuk bertemu dengan Maharaja pada hari itu telah beralih. Dia kemudiannya menulis sebuah buku yang berjudul "A memory of Solferino" menggambarkan apa yang telah dia lihat dan telah mengemukakan suatu cadangan. Akalah mungkin, semasa aman, diwujudkan satu persatuan bantuan yang terdiri dari sukarelawan yang berkebolehan dengan tujuan

untuk membantu mereka yang tercedera akibat perang?

Hasil penulisan buku tersebut, suatu "jawatankuasa untuk membantu orang-orang yang tercedera semasa perang" telah terbentuk, yang kemudian berkembang menjadi jawatankuasa Antaranabangsa Palang Merah. Visinya juga telah membawa kepada perkembangan persatuan Palang Merah dan Bulan Sabit Merah di seluruh dunia.

Soalan: Apakah kesan tindakan Dunant pada masa itu? Apakah kesan jangkamasa panjang?
Diadaptasikan daripada Henry Dunant, A memory of Solferino, Jawatankuasa Palang Merah Antaranabangsa.

Bersendirian di atas bangku

Sehingga tahun 1954, terdapat undang-undang yang memisahkan kaum di sekitar negeri di Amerika Syarikat yang melarang pelajar-pelajar kulit hitam daripada menghadiri sekolah yang sama dengan pelajar-pelajar kulit putih. Apabila Mahkamah Agong Amerika Syarikat memansukkan undang-undang tersebut di seluruh negara, Gabenor Wilayah Arkansas bersumpah untuk tidak mematuhi perintah itu. "Darah akan mengalir di jalanan jika pelajar-pelajar Negro cuba memasuki Sekolah Tinggi Central", kata beliau.

Lembaga sekolah bandar Little Rock, Arkansas, merancang sebaliknya. Pada permulaan tahun persekolahan 1957, Sekolah Tinggi Central yang khusus bagi pelajar kulit putih bersetuju untuk mengambil sembilan pelajar kulit hitam. Elizabeth Eckford merupakan salah seorang daripada sembilan pelajar itu.

Sehari sebelum sekolah bermula, Lembaga Sekolah Little Rock menasihati ibubapa sembilan para pelajar itu agar tidak menghantarkan anak-anak mereka ke sekolah kerana bimbang kehadiran ibubapa kulit hitam ke sekolah akan mengapit-kumpulan perusuh yang sudah bersedia untuk mengadakan tuntutan perasaan. Persiapan telah dibuat supaya kesemua sembilan pelajar itu berjumpa dan diiringi oleh seorang peguam. Walau bagaimanapun, Elizabeth tidak menyedari akan rancangan itu. Oleh itu dia telah pergi bersendirian.

Apabila dia menuruni bas berhampiran dengan Sekolah Tinggi Central, Elizabeth nampak sekumpulan orang kulit putih yang sedang marah dan beratas-ratus askar bersenjata yang telah dihantar oleh Gabenor untuk menghalang sembilan pelajar itu daripada memasuki sekolah. Elizabeth fikir bahawa dia akan selamat jika dia berjalan di belakang askar Arkansas ke pintu masuk sekolah. Namun askar-askar itu membuatkan dia berpatuh balik.

Orang ramai mula mengikuti saya, mereka mencaci saya.

Tiba-tiba lutut saya menggeleter dan saya mula terfikir bolehkah saya melepas semua ini. Itu merupakan perjalanan paling jauh yang saya pernah saya lalui seumur hidup saya. Namun begitu, saya tidaklah begitu takut, kerana saya fikir pengawal akan melindungi saya.

Apabila saya berada di hadapan sekolah, saya terus berjumput dengan pengawal sekali lagi tetapi dia hanya memandang terus ke hadapan dan tidak bergerak ke tepi untuk memberikan saya masuk. Pada masa yang sama seorang pengawal membawaarkan beberapa pelajar kulit putih masuk. Apabila saya cuba meloloskan diri melaluianya, dia telah mengangkat bayonetnya.

Seseorang mulia menjerit, "Gantung dia! Gantung dia! Gantung dia!" saya cuba mencari wajah-wajah yang bersimpati. Saya berterbungu mata dengan seorang wanita tua, tetapi dia telah meludah kearah saya. Saya tunduk memandang jalan dan nampak sebuah bangku di perhentian bas. Saya berlari ke bangku itu dan duduk.

Sebahagian daripada orang ramai mengikuti Elizabeth ke bangku itu dan berteriak "Seret dia ke pokok!", suatu cara untuk menyatakan bahawa mereka akan menggantungnya.

Semasa Elizabeth duduk di bangku itu, dia rasakan seperti bertahun-tahun lamanya. Tiba-tiba muncul seorang wanita kulit putih bernama Grace Lorch yang mencelah di tengah-tengah orang ramai dan bercakap dengan Elizabeth. Perlahan-lahan Elizabeth mengangkat matanya dan memandang ke arah orang asing itu, kemudian

dia bangun. Dia berjalan sehampir yang mungkin dengan wanita itu, dan dia di bawa ke perhentian bas yang terdekat. Elizabeth menaiki bas dan melarikan diri daripada para perusuh.

Soalan: Kenapakah orang ramai tidak memberhentikan Grace Lorch daripada mengiringi Elizabeth supaya selamat?

Diadaptasi daripada Juan Williams, Eyes on the prize : Tahun Hak Asasi Awam Amerika 1954 – 1965, Penguin Books, New York, 1

Peniaga yang Berani

Terdapat peniuru di suatu jalan di Bangkok di mana pergaduhan di antara kumpulan-kumpulan budak lelaki kadang kala berlaku. Suatu hari, sekumpulan budak lelaki daripada sekolah mekanik telah memilih seorang budak daripada sekolah lain sebagai mangsa dan mengejarnya ke hujung jalan. Budak yang bernasib malang itu lari untuk menyelamatkan diri sehingga di sampaikan kepada kedai di peniuru jalan tersebut. Budak-budak lelaki yang mengejarnya itu merupakan pelanggan harian kedai tersebut.

Tuan punya kedai nampak apa yang berlaku. Budak lelaki itu mengetuk pintunya.

Dengan pantas, peniaga itu membuka pintu belakang kedainya untuk membenarkan budak lelaki itu masuk. Dia membenarkan budak lelaki itu bersembunyi di dalam kedainya.

Peniaga yang berani itu tidak dihalangi oleh fikiran bahawa apa akan terjadi sekiranya kumpulan budak-budak lelaki itu masuk dan terjumpa musuh mereka di dalam kedainya atau apa yang akan terjadi kepada perniagaannya pada hari-hari yang akan datang jika budak-budak itu mengetahui bahawa dia telah menyelamatkan mangsa mereka.

Sodalan: Apakah pilihan peniaga itu ada apabila dia ternampak budak lelaki berada di hadapan pintunya? Apakah akibat setiap pilihannya?

LATAR BELAKANG CERITA “AKIBAT SELEPAS PEPERANGAN”

Solferino ialah sebuah bandar kecil yang terletak di utara Itali. Walaupun penduduk semenanjung Itali berkongsi bahasa dan kebudayaan yang sama, sebelum tahun 1860an Itali bukanlah merupakan suatu bangsa yang bersatu semenjak kejatuhan Empayar Rom. Semenanjung Itali merupakan tempat tinggal bagi sekumpulan kerajaan, yang selalunya didominasi oleh jirannya yang lebih berkuasa, seperti Perancis dan Austria. Walaupun kedua-dua bangsa cuba untuk mengawal utara Itali, kebanyakan penduduk yang tinggal di bandar dan kawasan sekitarnya bukan terdiri daripada rakyat Perancis ataupun Austria.

Revolusi Perancis dan tempoh semasa

Perancis mendominasi utara Itali telah mencetuskan suatu gerakan bagi sebuah negara Itali yang bersatu, bebas daripada dominasi luar. Gerakan ini berakhir dengan beberapa siri revolusi dalam tahun 1848. Semua revolusi ini gagal, dan gerombolan dari Austria telah datang untuk menjajah kebanyakan kawasan utara dan tengah Itali. Satu bahagian di semenanjung Itali yang masih mengekalkan sedikit kebebasan ialah Kerajaan Pledmont (Sardinia), yang diperintah oleh King Victor Emmanuel II.

Kejadian yang membawa kepada kisah ini: Pledmont dan Perancis telah membentuk suatu pakatan ketenteraan dalam tahun 1850. Rancangan mereka ialah agar Austria mengisyiharkan perang terhadap Pledmont supaya Perancis boleh datang dan memberi bantuan. Rancangan ini berhasil, dan Austria telah mengisyiharkan perang dalam tahun 1859. Semasa Peperangan Solferino, tentera Perancis dan Sardinia, di bawah Napoleon III, menentang tentera Austria daripada Maharaja Francis Joseph I. Pada 24 Jun 1859, kira-kira 300,000 tentera yang kelaparan dan keletihan akibat beberapa hari dipaksa berkawat, bertempur sepanjang hari di dalam dan di sekitar bandar Solferino sehingga pihak Austria terpaksa berundur. Dataran di mana berlakunya peperangan telah bertukar menjadi kawasan yang becak akibat hujan lebat, pergelutan dan tapak kaki kuda. Pada kesokan paginya apabila orang ramai datang ke kawasan tersebut untuk melihat akibatnya, mereka mendapati bahawa kawasan itu dilitupi oleh beribu-ribu mayat yang bergelimpangan dan tentera yang hampir mati.

Sumber:

<http://www.infoplease.com>

<http://www.FunkandWagnalls.com>

Encylopedia Britannica

Caroline Moorehead, Dunant's dream: War, Switzerland and the history of the Red Cross,

Carrol & Graf Publishers, Inc., New York, 1998

LATAR BELAKANG “BERSENDIRIAN DI ATAS BANGKU”

Arkansas ialah sebuah negeri yang terletak di utara Amerika Syarikat. Little Rock ialah bandar terbesar dan merupakan ibu negerinya. Pada penghujung tahun 1950an, penduduk Arkansas terdiri daripada 77% orang kulit putih dan 22% terdiri daripada rakyat Amerika berketurunan Afrika (Amerika-Afrika).

Sebelum tahun 1954, kebanyakan sekolah-sekolah di negeri-negeri di selatan Amerika diasingkan atas dasar perkauman. Pelajar keturunan Amerika-Afrika tidak dibenarkan bersekolah bersama dengan pelajar kulit putih. Sekolah-sekolah bagi pelajar Amerika-Afrika amnya mendapat kurang bantuan berbanding sekolah untuk pelajar kulit putih. Sekolah-sekolah ini seringkali perlu dibaiki dan kekurangan kemudahan-kemudahan asas. Dalam tahun 1954, Mahkamah Agong Amerika Syarikat memutuskan bahawa pembahagian sekolah berdasarkan perkauman adalah tidak sah. Mahkamah telah memerintahkan supaya sekolah-sekolah yang dikhaskan untuk pelajar “kulit putih sahaja” dibuka kepada pelajar-pelajar Amerika keturunan Amerika Afrika “dengan kadar yang segera”.

Kejadian yang membawa kepada kisah ini: Untuk mematuhi arahan Mahkamah Agong ini, Lembaga Sekolah Bandar Little Rock mengumumkan bahawa sekolah menengah yang dikhaskan untuk pelajar kulit putih itu akan menerima pelajar berkulit hitam. Sembilan pelajar keturunan Amerika-Afrika telah merancang untuk bersekolah di Sekolah Tinggi Pusat Little Rock (Little Rock’s Central High School) pada hari pertama persekolahan pada bulan September 1957. Pada suatu mesyuarat sehari sebelum hari persekolahan, Pengguna sekolah memberitahu ibu bapa pelajar-pelajar Amerika-Afrika bahawa dia tidak dapat melindungi mereka jika mereka menghantar anak-anak mereka ke sekolah. Gabenor Arkansas telah menghantar Pengawal Kebangsaan (suatu pasukan angkatan tentera yang dikawal oleh Kerajaan Negeri) ke Little Rock, atas alasan menyatakan bahawa kemungkinan akan berlakunya keganasan. Pengawal Kebangsaan telah menghalang pelajar-pelajar Amerika-Afrika daripada memasuki sekolah. Sekumpulan besar orang kulit putih telahpun berkumpul di sekitar sekolah untuk menghalang pelajar-pelajar tersebut daripada memasuki sekolah.

*Sumber:

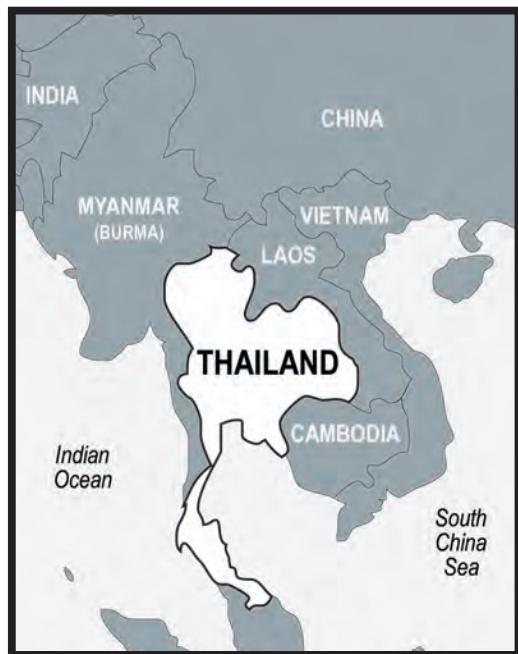
<http://www.funkanwagnalls.com>

Daniel Boorstin and Brooks Kelly with Ruth Boorstin, *A history of the United States*, Ginn and Company, Lexington, MA 1981

<http://www.infoplease.com>

Daisy Bates, *The long shadow of Little Rock*, David McKay, New York 1962

LATAR BELAKANG “PENIAGA YANG BERANI”

Thailand ialah sebuah Negara di Asia Tenggara, bersempadan dengan Myanmar (dahulu dikenali sebagai Burma) di sebelah utara dan barat, Laos di sebelah utara dan timur, Cambodia di sebelah timur, dan Malaysia dan Teluk Thailand di sebelah selatan. Bangkok ialah Bandar terbesar dan ibu Negara Thailand.

Sebelum Perang Dunia II, ekonomi negara Thailand berasaskan pertanian. Sejak kebelakangan ini, ekonomi negara Thailand berubah hala dengan berfokus kepada perindustrian. Walaupun perubahan ini telah meningkatkankekayaan negara secara keseluruhannya, ia juga telah mengakibatkan banyak masalah sosial. Masalah alam sekitar dan kekurangan tanah telah memaksa penduduk Thailand untuk berhijrah daripada luar bandar ke bandar. Walaupun sesetengah daripada mereka berjaya mendapatkan pekerjaan, ramai juga yang tidak berjaya. Ini menyebabkan peningkatan masalah ketiadaan tempat tinggal di bandar-bandar dan masalah jenayah. Thailand juga telah mengalami peningkatan masalah kumpulan remaja di Bangkok dan kawasan-kawasan bandar yang lain.

*Sumber:

Barbara Leitch LePoer, editor, Thailand: A country study, Federal Research Division, Library of Congress, Washington DC:May 1996

Online edition: [Http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/thtoc.html#h0046](http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/thtoc.html#h0046)

Infoplease.com(Almanac) <http://www.infoplease.com/index.html>

Funk and Wagnalls.com <http://www.funkanwagnalls.com>

Penerokaan 1B: Penyaksi dan Tindakan Kemanusiaan Semasa Konflik Bersenjata

Penerokaan 1B direka untuk membantu pelajar merenung kembali dan cuba mendefinisikan konsep tindakan kemanusiaan, iaitu tingkah laku di dalam intipati setiap cerita yang pelajar telah membaca dalam penerokaan 1A.

Definisi yang digunakan bagi sesuatu tindakan kemanusiaan di dalam penerokaan ini ialah: "seorang individu biasa yang bertindak untuk melindungi nyawa atau maruah manusia lain, yang pada kebiasaannya tidak akan dilindunginya".

Selepas mendefinisikan tindakan kemanusiaan dan mengenalpasti dimensi tentang kemungkinan-kemungkinan risiko dan halangan, para pelajar akan meneroka beberapa contoh tindakan kemanusiaan semasa konflik bersenjata, dan membincangkan risiko dan halangan yang dihadapi.

- • Menerangkan bahawa seseorang penyaksi boleh mempengaruhi tindakan orang lain dalam sesuatu situasi keganasan demi melindungi nyawa dan maruah seseorang semasa konflik bersenjata.
- Membincangkan konsep tindakan kemanusiaan dan mengenal pasti perlakuan sedemikian dari media atau dalam kehidupan seharian.
- Menjejak rantai kesan akibat sesuatu tindakan.

- • Petikan cerita (Resos 1B)

40m

1. Konsep Tindakan Kemanusiaan

Pamerkan tiga ciri tindakan kemanusiaan seperti berikut dan gunakan cerita yang diterokai dalam penerokaan 1A untuk menjelaskan ketiga-tiga ciri ini.

Ciri-ciri Tindakan Kemanusiaan

- Melindungi nyawa dan maruah manusia
- Memberi perlindungan kepada seseorang yang biasanya tidak akan anda lindungi
- Mungkin melibatkan risiko atau kehilangan sesuatu kepada diri anda sendiri

2. Meneroka Tindakan Kemanusiaan Semasa Konflik Bersenjata

Setiap kumpulan meneliti sebuah petikan dan membincang serta menyediakan jawapan kepada soalan-soalan berikut untuk dibentang:

- Apakah yang berlaku?
- Siapakah penyaksi dan siapakah mangsa? Apakah hubungan antara mereka ini?
- Apakah tekanan atau risiko yang dihadapi oleh penyaksi?
- Apakah kesan daripada tindakan penyaksi ke atas
  - mangsa?
  - penyaksi sendiri?
  - penyaksi-penyaksi lain?

3. Penutup

Membuat rumusan tentang penyaksi dan tindakan kemanusiaan :

- Apakah ciri-ciri sesuatu tindakan kemanusiaan?
- Apakah dilema yang dihadapi oleh penyaksi dalam melakukan tindakan kemanusiaan?

Idea-Idea Utama

- Tindakan-tindakan kemanusiaan ialah tindakan yang melindungi nyawa seseorang atau maruahnya daripada ancaman, terutamanya untuk seseorang yang pada kebiasaannya tidak menerima perlindungan. Tindakan-tindakan sedemikian mungkin akan melibatkan risiko peribadi.

(Ini ialah salah satu definisi yang telah diterima pakai bagi maksud Penerokaan Undang-undang Antarabangsa)
- Sesuatu tindakan kemanusiaan, yang bertujuan untuk melindungi nyawa dan maruah, mungkin sukar dalam sesetengah konteks sosial, terutamanya apabila tindakan tersebut melibatkan membantu seseorang yang dianggap sebagai sebahagian dari kumpulan "musuh".

Orang yang terlibat dalam peperangan baru-baru ini menggambarkan tindakan-tindakan kemanusiaan yang telah mereka alami, saksikan atau dengar.

1. Apabila pihak musuh membawa suami saya pergi dan mengurungnya di dalam kem tahanan, seorang lelaki daripada pihak musuh telah membawa makanan dan pakaian kepadanya tanpa diketahui oleh sesiapa. Walaupun dia tidak berupaya untuk menghalang suami saya daripada dibawa pergi oleh pihak musuh, tetapi dia telah membantu suami saya setakat mana yang dia boleh. Saya ingin berjumpa lelaki ini.

- seorang wanita yang suaminya hilang semasa peperangan

2. Di kampung saya, ada sebuah rumah yang didiami oleh pihak musuh – satu keluarga. Bapa saya melindungi rumah itu, dan saya bangga dengan tindakannya. Orang ramai mahu membunuh mereka, supaya mereka meninggalkan rumah itu, tetapi bapa saya telah melindungi mereka.

seorang ibu -

3. Saya telah membantu seseorang yang rumahnya musnah akibat bom, dan orang ini telah membunuh salah seorang ahli keluarga saya. Saya membantunya kerana nilai-nilai yang ada pada saya menghendaki saya melakukan begitu. Dia tidak tahu yang saya mengetahui bahawa yang dia ialah pembunuh saudara saya. Walaupun begitu, saya masih membantunya.

- seorang pemimpin agama

4. Bersama kami, ada orang tua, banduan dan orang awam dari pihak lawan. Kami melayan mereka secara berperikemanusiaan kerana mereka lebih tua. Kami tidak dapat melepaskan mereka, tetapi kami melayan mereka dengan baik. Kami tidak berkuasa membuat keputusan mengenai apa yang akan berlaku. Tetapi dengan kami, mereka sentiasa selamat dan dilindungi.

seorang askar -

5. Kami menangkap ramai askar musuh yang tercedera yang telah terlibat dalam pembunuhan beberapa orang yang rapat dengan kami, tetapi kami membawa mereka untuk berjumpa doktor, dan menjaga mereka. Agama kami tidak membenarkan kami membunuh tawanan perang atau mencederakan mereka.

- seorang tukang kayu dan bekas pejuang

6. Mereka ialah pemandu konvoi kemanusiaan dan mereka tidak tahu sama ada mereka akan kembali atau tidak, mereka mengambil risiko dengan meletakkan nyawa dalam bahaya mereka untuk orang yang tidak mereka kenali.

seorang wartawan -

7. Saya berumur 14 tahun, dan sedang berkawal di salah satu tempat pemeriksaan. Sebuah kereta berhenti. Apabila saya memeriksa kad pengenalan mereka, saya dapat seorang penumpang ialah orang Islam. Saya dengan segera memulangkan kad pengenalannya dan menyuruh pemandu itu untuk cepat berlalu. Saya tahu jika saya melaporkan bahawa orang itu ialah seorang Islam, sudah pasti riwayatnya akan tamat. Saya melakukan sebegitu kerana saya seorang anak perempuan daipada keluarga yang baik-baik, saya telah dibesarkan dengan nilai-nilai yang murni.

- seorang bekas pejuang

8. Saya nampak lima orang askar yang mengetuai 500 orang awam dari kampung ke penjara. Saya tahu itu bukanlah suatu arahan dan saya cuba menghalangnya, tetapi askar-askar kami tidak membenarkan saya untuk menghalang. Mereka telah bersiap untuk menembak saya dengan senapang. Saya telah pergi berjumpa dengan komander saya mengenai perkara itu. Kemudian dia telah memberikan saya sepucuk senapang untuk memberhentikannya. Dengan senapang itu saya berjaya memberhentikannya. Orang-orang awam itu masih hidup.

seorang askar -

9. Saya berjumpa dengan seorang wanita yang sedang mlarikan diri dengan anaknya. Dia ada sebuah periuk tetapi tiada beras. Keadaan begitu teruk. Saya bertanya kenapa dia kembali semula ke zon peperangan. Dia berkata yang dia ingin balik semula ke kampungnya. Saya berkata "Awak cuma ada periuk tetapi tiada beras, jadi awak ambillah separuh daripada bekalan saya di dalam beg beras." Kemudian saya memberikan separuh kepadaanya. Dia mengucapkan terima kasih dan dia telah berkata sesuatu yang akan saya ingat sampai bila-bila. Dia berkata yang dia tidak pernah berjumpa seorang askar yang baik seperti saya.

- seorang askar

10. Askar-askar sedang melarikan diri akibat kekalahan melalui bandar kami. Walaupun meraka adalah pihak musuh, penduduk di bandar kami telah memberikan segala bantuan yang mereka perlukan. Mereka begitu berterima kasih dan kami membawa mereka ke sempadan. Mereka sedang melintasi dan krew TV sedang merakamkannya, dan mereka telah diberi bantuan, ubat-ubatan dan lain-lain.

seorang balu peperangan -

11. Anak saya telah memenjarakan beberapa orang – dia juga telah menangkap tujuh atau lapan daripada mereka yang telah hilang. "saya akan pukul mereka" katanya, kerana dia telah kehilangan bapanya. Tetapi dia kembali kesokan harinya dan berkata dia telah melepaskan mereka.

- seorang ibu

Sumber: "Suara Peperangan" yang diadaptasikan daripada kajian yang dijalankan bagi ICRC Kempen Orang Yang Sedang Berperang

MODUL 2

HAD-HAD KONFLIK BERSENJATA

Modul 2 memperkenalkan kepada pelajar peraturan asas IHL dan bagaimana undang-undang ini melindungi golongan orang awam amnya dan khususnya perlindungan untuk kanak-kanak semasa konflik bersenjata. Pelajar berpeluang meneroka bagaimana peraturan IHL melindungi nyawa dan maruah manusia semasa situasi konflik bersenjata.

PENEROKAAN

Penerokaan 2A: Menghadkan Kemusnahan

Penerokaan 2B: Meneliti Peraturan-Peraturan Asas IHL

Penerokaan 2C: Fokus pada Askar Kanak-kanak

Penerokaan 2A: Menghadkan Kemusnahan

Penerokaan 2A mengalihkan fokus kepada peraturan asas semasa konflik bersenjata berkaitan dengan perlindungan mangsa dan orang yang menderita. Penerokaan ini bermula dengan paparan gambar satu situasi yang khusus; askar-askar bersama-sama tawanan, untuk meletakkan para pelajar “di dalam situasi” kedua-dua pihak di dalam satu konflik bersenjata. Kolaj foto kemudiannya digunakan di mana pelajar meneroka pelbagai situasi akibat konflik bersenjata untuk mencadangkan peraturan-peraturan yang diperlukan untuk melindungi nyawa dan maruah manusia.

 <ul style="list-style-type: none"> Memahami sebahagian daripada sebab-sebab mengapa peraturan diperlukan bagi konflik bersenjata Mencadangkan peraturan dan undang-undang untuk mengurangkan kemusnahan dan penderitaan akibat konflik bersenjata. 	
 <ul style="list-style-type: none"> Foto tentera tawanan (Resos 2A-1) Gambar Kolaj Foto 2A 	

1. Imbas Kembali

Guru membantu pelajar imbas kembali tentang tindakan kemanusiaan:

- Apakah ciri-ciri tindakan kemanusiaan?
- Apakah halangan-halangan yang mungkin ditempuhi apabila melaksanakan tindakan kemanusiaan?

2. Menerokai Pengalaman Tentera dan Tawanan Tentera

Paparkan gambar “Tawanan yang matanya ditutup” (Resos 2A-1). Pelajar diminta untuk membayangkan diri mereka sebagai tawanan atau pengawal tersebut. Guru mengendalikan perbincangan berpandukan soalan-soalan berikut:

- Apakah yang sedang difikirkan oleh
  - orang tawanan?
  - pengawal?
- Bayangkan tawanan tersebut adalah abang anda. Bagaimana anda mahu dia dilayan? Mengapa?
- Bayangkan tawanan tersebut telah membunuh kawan anda di dalam perperangan. Bagaimana anda mahu dia dilayan? Mengapa?

3. Sumbangsaran dan Perbincangan: Apakah peraturan-peraturan yang diperlukan untuk melindungi tawanan semasa konflik bersenjata?

Pelajar diminta menulis peraturan-peraturan yang diperlukan untuk melindungi tawanan dan mengapa ia diperlukan. Bincangkan peraturan-peraturan yang disenaraikan oleh pelajar – setuju? Tidak setuju? Kenapa?

4. Apakah peraturan-peraturan lain yang diperlukan untuk melindungi nyawa dan maruah manusia semasa konflik bersenjata?

Pelajar meneliti Kolaj Gambar 2A-1 dan menyenaraikan peraturan-peraturan lain yang diperlukan untuk melindungi nyawa dan maruah manusia semasa konflik bersenjata. Maklumkan bahawa selain daripada tentera tawanan, orang awam, wanita, kanak-kanak, orang-orang tertentu dan tempat-tempat tertentu juga perlu diberi perlindungan.

Pelajar menyimpan senarai tersebut untuk dibincangkan dalam Penerokaan 2B.

Idea-Idea Utama

- Undang-undang kemanusiaan bertujuan untuk melindungi nyawa dan maruah semasa konflik bersenjata. Ini dilakukan dengan menghadkan cara dan kaedah peperangan bagi mengurangkan dan untuk melindungi orang yang bukan kombatan dan terutamanya mereka yang tidak lagi terlibat di dalam peperangan.
- Undang-undang Kemanusian adalah berdasarkan unsur-unsur kemanusiaan.

RESOS 2A-1

Seorang askar Mali ditawan oleh pasukan perusuh. Nasib tahanan ini bergantung kepada arahan yang diberikan oleh pegawai atasan kepada anggotanya.

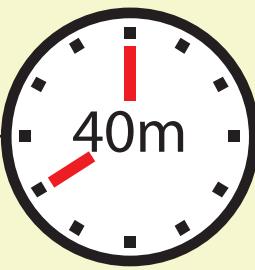
Penerokaan 2B: Meneliti Peraturan-Peraturan Asas IHL

Setelah pelajar mencadangkan peraturan, pelajar diminta membentangkan peraturan dan sebab-sebab mengapa peraturan-peraturan tersebut telah dicadangkan oleh mereka. Selepas itu pelajar akan membanding beza peraturan yang mereka bina dengan peraturan asas IHL.

- • Membincangkan keperluan IHL untuk melindungi nyawa & maruah manusia semasa konflik bersenjata
- Mengetahui peraturan asas IHL

- • "Peraturan-peraturan Asas IHL" (Resos 2B)

1. Pengenalan

Pelajar diminta membentangkan senarai peraturan-peraturan yang telah mereka buat semasa penerokaan 2A.

- Mengapakah peraturan yang dicadangkan oleh kumpulan mereka diperlukan?

2. Meneliti peraturan-peraturan asas IHL

Bentangkan "Peraturan-peraturan Asas IHL" Bincang:

- Untuk setiap peraturan, apakah akibatnya jika tiada peraturan tersebut?
- Peraturan manakah yang serupa dengan peraturan yang anda senaraikan dalam penerokaan 2A?

3. Aktiviti : Menulis slogan untuk mengingatkan setiap peraturan asas IHL

Pelajar diminta menulis peraturan-peraturan yang diperlukan untuk melindungi tawanan dan mengapa ia diperlukan. Bincangkan peraturan-peraturan yang disenaraikan oleh pelajar – setuju? Tidak setuju? Kenapa?

Idea-Idea Utama

- Usaha-usaha manusia untuk menghadkan kekejaman peperangan adalah sangat,
- Mengetahui peraturan asas Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa.

**APAKAH PERATURAN-PERATURAN ASAS
UNDANG-UNDANG KEMANUSIAAN ANTARABANGSA?**

1 Serangan mestilah dihadkan kepada sasaran pejuang-pejuang dan tentera

- 1.1 Orang awam tidak boleh diserang.
- 1.2 Objek awam (rumah, hospital, sekolah, tempat penyembahan, monumen yang bersejarah atau kebudayaan, dsb.) tidak boleh diserang.
- 1.3 Menggunakan orang awam sebagai perisai terhadap sasaran tentera adalah dilarang.
- 1.4 Pejuang-pejuang dilarang menyamar sebagai orang awam.
- 1.5 Membiarkan orang-orang awam kebuluran sebagai salah satu kaedah perang adalah dilarang.
- 1.6 Menyerang objek-objek yang sangat diperlukan bagi keselamatan penduduk awam (bekalan makanan, kawasan perladangan, pusat bekalan air, dsb) adalah dilarang.
- 1.7 Menyerang empangan, daik atau pusat kuasa nuklear adalah dilarang, jika serangan itu boleh menyebabkan kehilangan yang keterlaluan terhadap penduduk awam.

2 Serangan atau senjata yang digunakan terhadap orang awam, objek ketenteraan dan manusia secara sembarangan, dan yang boleh mengakibatkan kecederaan atau penderitaan yang melampau adalah dilarang.

- 2.1 Terdapat senjata yang dilarang penggunaannya secara khusus, iaitu
  - senjata biologi dan kimia, senjata laser yang boleh membutakan, senjata yang mencederakan badan melalui cebisan yang tidak dapat dikesan oleh pancaran-X, racun, periuk api pembinasan anggota, dsbnya.
- 2.2 Dilarang memberi perintah atau mengugut bahawa tidak ada orang yang akan selamat.

**3 Orang awam, pejuang yang tercedera, dan tahanan tidak boleh dibunuh.
Mereka hendaklah dilindungi dan diberi dilayan berperikemanusiaan.**

- 3.1 Tiada seorangpun boleh tertakluk kepada penyeksaan fizikal dan mental, hukuman bunuh atau layanan yang kejam atau penganiayaan.
- 3.2 Keganasan seks adalah dilarang.

- 3.3 Pihak-pihak kepada konflik mestilah mencari dan menjaga musuh mereka yang tercedera dan sakit yang berada di bawah pengawasan mereka.
- 3.4 Dilarang membunuh atau mencederakan tentera yang menyerah diri atau seseorang hors de combat.
- 3.5 Tahanan berhak untuk dihormati dan mestilah dilayan dengan berperikemanusiaan.
- 3.6 Menahan sebagai tebusan adalah dilarang.
- 3.7 Memaksa penduduk awam supaya meninggalkan tempat tinggal mereka adalah dilarang. "Penghapusan etnik" juga dilarang.
- 3.8 Orang yang berada dalam tangan musuh berhak untuk menerima dari dan menghantar berita kepada ahli keluarga mereka serta menerima bantuan kemanusiaan (makanan, bantuan perubatan, sokongan psikologi, dsb.).
- 3.9 Kumpulan yang mudah terdedah kepada bahaya, seperti wanita yang mengandung dan ibu-ibu yang mempunyai anak kecil, kanak-kanak yang bersendirian, orang tua, dsb., mestilah diberi perlindungan yang khas.
- 3.10 IHL melarang perekutan dan penglibatan dalam keganasan bagi kanak-kanak di bawah umur 15 tahun.
- 3.11 Semua orang berhak kepada perbicaraan yang adil (tribunal yang saksama, tatacara yang biasa, dsb.). Hukuman secara berkumpulan (Collective punishment) adalah dilarang.

4 Petugas-petugas perubatan dan kemudahan-kemudahan (hospital, klinik, ambulan, dsb.) hendaklah dihormati dan dilindungi dan mestilah diberi segala bantuan yang sedia ada supaya mereka dapat melaksanakan tugas-tugas mereka.

- 4.1 Lambang palang merah atau bulan sabit merah adalah simbol perlindungan bagi petugas-petugas perubatan dan kemudahan-kemudahan. Serangan terhadap orang yang memakai atau objek yang menggunakan lambang ini adalah dilarang. Penyalahgunaan kedua-dua lambang ini adalah dilarang.
- 4.2 Unit perubatan dan kenderaan tidak boleh digunakan untuk melakukan tindakan yang boleh membahayakan musuh.
- 4.3 Keutamaan dalam memberi rawatan terhadap orang yang sakit atau cedera dan mangsa tidak boleh berdasarkan bangsa, kerakyatan, agama, rakan dan sebagainya. Keutamaan yang diberi mestilah berdasarkan sebab-sebab perubatan.

DEFINASI

Kerosakan sampingan (collateral damage): ialah kerosakan atau kehilangan yang secara tidak sengaja semasa serangan yang berlaku walaupun segala langkah berjaga-jaga telah dibuat untuk menghalangnya, atau dalam apa-apa keadaan yang dibuat untuk mengurangkan kehilangan nyawa orang awam, kecederaan kepada orang awam atau kerosakan kepada objek awam.

Hors de combat: menggambarkan pejuang-pejuang yang telah ditawan, yang cedera atau sakit atau mengalami nahas kapal dan oleh sebab itu tidak boleh berperang lagi.

Orang awam (civilians): mana-mana orang yang bukan kombatan (sekiranya ada keraguan mengenai identiti, seseorang itu haruslah dianggap sebagai orang awam)

Sekiranya orang awam terlibat secara langsung dalam keganasan, mereka menjadi kombatan dan kehilangan perlindungan yang diberi kepada orang awam.

Objek awam (civilian objects): apa-apa objek yang bukan sasaran ketenteraan. Sekiranya objek awam digunakan untuk mencapai objektif ketenteraan, objek awam tidak.

Kombatan (combatant): orang yang mengambil bahagian secara langsung dalam keganasan atau anggota-anggota angkatan tentera.

Sasaran ketenteraan (military objects): kombatan dan objek-objek yang mana dari segi sifatnya, lokasi, atau kegunaannya boleh menyumbangkan secara efektif terhadap tindakan ketenteraan serta kemaslahatannya akan membawa suatu kelebihan kepada pihak tentera.

Penerokaan 2C: Fokus pada Askar Kanak-kanak

Penerokaan ini meneliti secara mendalam satu cabang IHL yang sedang berubah, iaitu peraturan berkenaan perekrutan kanak-kanak sebagai kombatan. Salah satu daripada peraturan ini melarang perekrutan kanak-kanak di bawah umur 15 tahun ke dalam angkatan bersenjata. Penerokaan ini dimulakan dengan mengambil kira keperluan kanak-kanak. Seterusnya, tayangan video atau gambar digunakan untuk menimbulkan reaksi pelajar terhadap penggunaan kanak-kanak sebagai askar. Pelajar kemudiannya membincangkan had umur rekrut askar.

- Membincangkan had umur minima yang dibenarkan untuk penglibatan dalam konflik bersenjata.
- Membincangkan masalah amalan menggunakan kanak-kanak sebagai askar dan menjelaki rantai kesan akibat amalan ini terhadap kanak-kanak.
- Menghargai kewujudan IHL untuk melindungi nyawa dan maruah manusia, khususnya kanak-kanak semasa konflik bersenjata
- Mengetahui bahawa perekrutan kanak-kanak di bawah umur 15 tahun ke dalam angkatan bersenjata ialah suatu pencabulan IHL dan bahawa usaha sedang dijalankan untuk menaikkan had umur kepada 18 tahun.

40m

- Video "Aku tidak mahu kembali" atau Foto Kolaj 2C, Peta Resos 2C-1

1. Kanak-kanak dan keperluan mereka

Perbincangan:

- Berikan maksud "kanak-kanak".
- Pada umur berapakah anda berhenti memanggil seorang anak muda sebagai "kanak-kanak"? (Berikan maksud "remaja". Berikan maksud "orang dewasa".)
- Apakah keperluan kanak-kanak?

2. Umur minima bagi kombatan

Untuk aktiviti ini bahan Kolaj Gambar 2C (m.s.89) atau pun video "Aku tidak mahu kembali" digunakan untuk menimbulkan reaksi pelajar dan mencetuskan perbincangan tentang had umur rekrut askar.

- Apakah reaksi anda?
- Berapakah umur kanak-kanak di dalam gambar-gambar / video ini?
- Mengapakah kanak-kanak diambil sebagai askar?
- Mengapakah kanak-kanak ingin menyertai sebagai askar kanak-kanak?

Perbincangan dalam kumpulan kecil:

- Perlukah umur rekrut askar dihadkan?
- Apakah had umur itu?
- Apakah kesan terhadap kanak-kanak jika terus digunakan sebagai kombatan

3. Apakah yang dinyatakan dalam IHL?

Kelas berkumpul semula untuk perbincangan. Pelajar membanding beza jawapan dengan peraturan IHL tentang had umur merekrut askar (15 tahun). Paparkan peta yang menunjukkan penggunaan askar kanak-kanak di merata dunia dan bincangkan:

- Walaupun IHL menyatakan had umur merekrut askar adalah 15 tahun, mengapa masih terdapat kanak-kanak yang menjadi askar di merata dunia?

Idea-Idea Utama

- Kanak-kanak perlu dilindungi semasa keadaan konflik bersenjata. Salah satu bentuk perlindungan ialah umur minima bagi perekrutan di dalam kumpulan ketenteraan.
- IHL menetapkan umur yang wajib dan perekrutan secara sukarela di dalam angkatan tentera ialah pada 15 tahun. Mengikut artikel 8 peraturan Mahkamah Jenayah Antarabangsa, perekrutan kanak-kanak dibawah 15 tahun adalah satu jenayah perang.
- Di dalam Februari 2002, Protokol Kepada Konvensyen bagi Hak Asasi Kanak-kanak mula dikuatkuasakan. Protokol tersebut menghadkan perlindungan yang diberikan kepada kanak-kanak dengan meningkatkan umur minima bagi pengerahan wajib atau perekrutan kepada 18 tahun, dan umur minima bagi menganggotai tentera secara sukarela kepada 16 tahun.

MODUL 3

PELAKSANAAN UNDANG-UNDANG KEMANUSIAAN ANTARABANGSA

Dalam modul ini pelajar berpeluang meneroka aplikasi IHL dalam beberapa situasi sebenar serta menganalisa dilema yang dihadapi oleh pelbagai pihak yang terlibat dalam konflik bersenjata untuk melaksanakan IHL. Pelajar juga meneroka kesan pencabulan IHL terhadap nyawa dan maruah manusia.

PENEROKAAN

Penerokaan 3A: Mengenal Pasti Pencabulan IHL

Penerokaan 3B: Dari Perspektif Kombatan

Penerokaan 3A: Mengenal Pasti Pencabulan IHL

Dalam modul ini pelajar berpeluang menengenal pasti beberapa pencabulan IHL serta meneliti sebab-sebab pencabulan IHL dengan menggunakan kenyataan-kenyataan benar daripada mereka yang terlibat dalam konflik bersenjata. Pelajar menjelajah rantai kesan akibat sesuatu pencabulan untuk meneliti bagaimana satu pencabulan mengakibatkan pencabulan yang seterusnya. Kemudian pelajar menyumbang saran cara-cara menghadkan pencabulan.

	<ul style="list-style-type: none"> Mengenal pasti beberapa contoh pencabulan undang-undang kemanusiaan antarabangsa. Menjejaki rantaian kesan akibat sesuatu pencabulan. Menghargai keperluan menghormati IHL.	
	<ul style="list-style-type: none"> "Suara daripada peperangan" (Resos 3A) Peraturan-peraturan asas IHL (Resos 2B)	

1. Peraturan manakah dicabuli dan mengapa? (Aktiviti berpasangan)

Setiap pasangan pelajar diberi 2 – 3 kenyataan daripada Resos 3A (Suara daripada peperangan). Pelajar juga diberi Resos 2A (Peraturan-peraturan Asas IHL). Bagi setiap kenyataan, pelajar mengenal pasti peraturan yang dicabuli dengan merujuk kepada peraturan-peraturan IHL dan meneliti sebab pencabulan berlaku.

Guru merumuskan sebab-sebab berdasarkan beberapa kategori tertentu seperti membala dendam, keselamatan, ketenteraan, dan sebagainya.

2. Menjejaki rantaian kesan akibat sesuatu pencabulan

Pelajar diminta mencari kenyataan di mana sesuatu pencabulan mengakibatkan pencabulan yang lain. Selepas meneliti beberapa kenyataan, beri masa untuk pelajar berfikir tentang bagaimana pencabulan yang dikenal pasti dalam kenyataan boleh mengakibatkan pencabulan-pencabulan yang seterusnya. Pelajar melaporkan rantai kesan akibat sesuatu pencabulan kepada kelas.

3. Bolehkah kita menghadkan pencabulan pada masa akan datang ?

Setiap pasangan pelajar memilih satu jenis pencabulan dan menyumbang saran cara-cara menghadkan pencabulan tersebut. Kemudian minta pelajar menilai senarai yang dihasilkan oleh mereka dari segi:

- Apakah kesan akibat beberapa cara yang telah dicadangkan oleh pelajar?

Idea-Idea Utama

- Peraturan-peraturan IHL direka secara khusus bagi keadaan-keadaan semasa konflik bersenjata
- Satu pencabulan selalunya mengakibatkan tindak balas reaksi bagi pencabulan yang seterusnya
- Orang memberikan pelbagai alasan bagi pencabulan yang kadangkala berlaku. Alasan-alasan itu termasuklah balas dendam, peperangan di kawasan-kawasan perumahan, memikirkan bahawa orang awam sedang membantu pihak musuh, arahan tidak sah (illegal orders) daripada pihak atasan, dsbnya

SUARA DARI PEPERANGAN

Mereka yang terlibat dalam peperangan menceritakan pencabulan kemanusiaan yang telah mereka alami, saksikan atau dengar dari orang lain.

1. Terdapat banyak situasi di mana tentera bertukar pakaian seragam dengan pakaian biasa. Bagaimanakah anda dapat membezakan antara orang awam dengan pihak tentera? Jadi jika anda menyerang sebuah bandar, anda terpaksa menembak siapa saja yang bergerak.

- seorang askar

2. Kami akhirnya menyerang seluruh keluarga. Apa yang membuat kami lakukan demikian adalah kerana mereka telah melakukan yang sama kepada orang kami, termasuklah membunuh bayi yang berumur tiga bulan.

- bekas kombatan

3. Jika saya mendapat maklumat bahawa orang lain membunuh orang saya semasa dalam tawanan, sesiapa sahaja yang saya tawan akan menerima padahnya.

- seorang Komander

4. Oleh kerana orang awam memasak dan memberi bekalan makanan kepada askar maka mereka juga dianggap turut terlibat dalam peperangan. Tanpa bekalan makanan yang diberikan pihak askar tidak berupaya menentang kami. Jadi orang awam ini dianggap sebagai askar tanpa mengira sama ada mereka memakai pakaian seragam ataupun tidak. Orang awam yang memasak untuk askar juga dianggap sebagai terlibat walaupun mereka tidak bersenjata. Jadi, pihak kami berhak membunuh mereka.

- seorang Komander

5. Anggota tentera berpendapat mereka perlu membunuh tawanan perang. Tawanan merupakan beban kerana anda perlu membawa tawanan perang ke mana jua anda pergi. Kamu bertanggungjawab terhadap mereka, jadi untuk melepaskan tanggungjawab itu, kamu bunuh saja mereka.

- petugas pertubuhan bukan kerajaan (NGO)

6. Salah satu masaalah ialah kurangnya perancangan, kerana apabila sahaja seseorang ditawan, kami tidak tahu apa yang hendak dibuat dengannya. Ada kalanya tawanan itu dibunuh sahaja.

- bekas tawanan

7. Angkatan bersenjata persekutuan tidak dapat menawan kampung-kampung; oleh itu mereka menyekat apa jua bantuan kemanusiaan daripada sampai ke situ. Itulah strategi mereka untuk menyebabkan kelaparan dan kebuluran, dan itu adalah salah.

- bekas kombatan

8. Semasa peperangan, seorang komander memberi arahan, seperti: "Jangan musnahkan tanaman rakyat". Namun selepas itu keadaan berubah. Dalam peperangan, polisi utama adalah untuk memusnahkan ekonomi; anggota tentera diarahkan sekiranya mereka tidak mencapai kejayaan besar, mereka diperintahkan menyerang harta benda orang awam. Memusnahkan kesemuanya, membakar sehingga menjadi abu telah menjadi objektif melawan musuh.

- bekas kombatan

9. Angkatan tentera tidak patut menggunakan orang awam sebagai perisai hidup. Namun ini sering berlaku dalam peperangan ini. Contohnya, mereka meletakkan mesin-gan di atas bumbung bangunan tinggi di mana orang awam tinggal. Tiada sesiapa mematuhi apa yang patut dipatuhi. Oleh kerana kami diancam, kami menembak bangunan-bangunan tersebut.

- bekas tahanan

10. Membunuh adalah kerana membala dendam. Pada mulanya, pihak tentera menangkap dan membunuh seorang gerila yang cedera yang sedang dibawa oleh Palang Merah. Kemudian pihak gerila menangkap dan membunuh seorang tentera kerana membala dendam. Mereka berbuat demikian agar pihak Palang Merah tidak lagi terus membawa mereka yang cedera dari mana-mana pihak. Jika satu pihak berbuat demikian, pihak lain akan membala dendamnya.

- bekas kombatan

11. Anak-anak perempuan dirogol dan sekarang terdapat ramai kanak-kanak yang bapanya tidak diketahui. Ini adalah satu jenayah yang tidak boleh diselesaikan.

- penduduk bandar

12. Kami arahkan bahawa apabila kami bergerak dari satu tempat ke tempat yang lain, kami seharusnya meletakkan racun ke dalam air. Ini ialah sebahagian daripada peperangan, iaitu yang kuat akan terus hidup. Anda diberitahu bahawa pihak lawan adalah musuh, jadi jika mereka menangkap anda, anda akan dibunuhi. Namun kebanyakannya daripada mereka terperangkap, mereka mungkin orang yang tidak bersalah yang bergerak dari satu tempat ke tempat yang lain. Mereka ini tiada harapan; jadi ia adalah salah untuk meracuni mereka.

- bekas kombatan

13. Memusnahkan tempat keagamaan atau bersejarah adalah sebahagian daripada peperangan. Semasa peperangan, anda tidak hirau apapun; anda ingin memusnahkan apa saja yang ada di depan mata untuk menang dalam peperangan.

- bekas guru dan pengurus kem pelarian

14. Tidak memberikan makanan atau minuman kepada penduduk awam merupakan strategi peperangan yang berkesan. Anda tidak membenarkan mereka mendapat makanan dan minuman – ini akan melemahkan mereka. Tiada undang-undang, tiada undang-undang, tiada undang-undang!

- kombatan yang ditangkap

Penerokaan 3B: Dari Perspektif Kombatan

Dalam penerokaan ini pelajar akan cuba menangani beberapa dilema berdasarkan pengalaman sebenar yang dihadapi oleh askar-askar dalam perang moden. Askar-askar yang cuba untuk hidup semasa perang perlu membuat keputusan sepanjang masa yang akan melibatkan konflik antara peraturan di dalam perang dan keselamatan diri sendiri atau keselamatan askar-askar lain yang di bawah tanggung jawab mereka.

Kebanyakan dilema yang timbul adalah akibat daripada perbezaan yang tidak jelas di antara kombatan dan orang awam. Penerokaan ini juga bertujuan untuk menunjukkan betapa pentingnya untuk memastikan perbezaan jelas antara pihak yang terlibat dalam konflik bersenjata supaya IHL dapat berfungsi dengan berkesan untuk melindungi nyawa dan maruah manusia.

	<ul style="list-style-type: none"> • Menganalisis dilema yang kadang-kadang dihadapi dalam usaha mematuhi undang-undang semasa situasi pertempuran. • Berupaya mengambil perspektif yang pelbagai dalam menghadapi sesuatu situasi. • Mengenal pasti masalah-masalah dalam mendukung IHL apabila perbezaan antara pejuang dan orang awam tidak jelas
	<ul style="list-style-type: none"> • Penyusun grafik dilema • Senario dilema (Resos 3B) • Peraturan-peraturan asas IHL (Resos 2B) • Epilog dilema (Resos 3B1)

1. Meneliti dilema yang dihadapi oleh pejuang-pejuang

(kumpulan kecil)

Berikan setiap kumpulan satu senario dilema (Resos 3B) dan minta mereka buat keputusan tentang apakah tindakan yang harus mereka ambil. Semasa mereka memikirkan tindakan yang hendak diambil, mereka juga sepatutnya menimbangkan:

- Pelbagai tindakan yang mungkin diambil
- Kesan akibat yang mungkin terjadi bagi setiap tindakan
- Matlamat-matlamat kemanusiaan dan kehendak-kehendak IHL

Selepas 10 minit, minta kumpulan-kumpulan untuk memilih tindakan manakah yang hendak diambil. Minta mereka tuliskan apa yang mereka pilih dan kenapa mereka memilihnya pada lembaran kerja (Penyusun grafik dilema).

2. Melaporkan keputusan dilema

Setiap pasangan pelajar memilih satu jenis pencabulan dan menyumbang saran cara-cara menghadkan pencabulan tersebut. Kemudian minta pelajar menilai senarai yang dihasilkan oleh mereka dari segi :

- Menyatakan situasi dilema yang mereka hadapi dalam usaha untuk mematuhi IHL
- Rujuk kepada peraturan IHL yang berkenaan dengan situasi itu
- Nyatakan tindakan yang mereka putuskan untuk diambil
- Beri sebab-sebab mereka memilih keputusan itu

Selepas 10 minit, minta kumpulan-kumpulan untuk memilih tindakan manakah yang hendak diambil. Minta mereka tuliskan apa yang mereka pilih dan kenapa mereka memilihnya pada lembaran kerja (Penyusun grafik dilema).

3. Penutup

Perbincangan ringkas:

- Apakah kesan akibat tidak dapat membezakan antara orang awam dan tentera?
- Apakah sebab-sebab orang awam kadang kala dianggap sebagai kombatan musuh?

Idea-Idea Utama

- Mematuhi peraturan-peraturan IHL semasa konflik bersenjata kadangkala boleh melibatkan dilema.
- Banyak dilema timbul akibat kesukaran untuk membezakan antara pejuang dan orang awam.
- Kadangkala orang sengaja mengaburkan perbezaan itu, dan kadangkala ia dikaburkan apabila perang itu berlaku di kawasan penempatan.
- Sekiranya tidak pasti sama ada seseorang itu orang awam atau anggota tentera, orang itu hendaklah dianggap sebagai orang awam.

Penyusun Grafik Dilema

Masalah yang dihadapi :			
Pilihan Tindakan #1 :			
Kelebihannya :	Kekurangannya :		
Pilihan Tindakan #2 :			
Kelebihannya :	Kekurangannya :		
Pilihan Tindakan #3 :			
Kelebihannya :	Kekurangannya :		
Keputusan (Tindakan yang dipilih) dan sebab-sebab memilihnya:			

SENARIO DILEMA

Bagaimana jika dia bercakap benar?

Apabila tembak menembak berhenti, kami mengelilingi kubu pertahanan (bunker). Masih ada orang di dalam sana. Kami menjerit kepada mereka supaya menyerah diri. Seorang lelaki dan seorang wanita keluar dengan mengangkat tangan mereka. Di dalam kubu tersebut, kami menemui dua orang penempur yang telah mati, bersama-sama senjata dan dokumen. Kami pasti bahawa wanita dan lelaki itu ialah pejuang musuh. Mereka telah menembak dan membunuh dua daripada orang kami dan sekarang dua orang ini ditawan dengan senjata mereka yang masih panas! Askar-askar saya merasa seperti ingin membunuh mereka sebagai membalas dendam. Sebagai pegawai yang bertanggung jawab, saya menghadapi masa yang sukar untuk cuba menenangkan askar-askar saya dan membawa dua tawanan itu ke pangkalan kami.

Selepas itu, saya terpaksa pula memberhentikan sarjan saya daripada mendera mereka semasa soal jawab. "Tidakkah kamu tahu apa-apa tentang peraturan-peraturan peperangan?" Saya menjerit. Dia merenung muka saya. "Saya hanya cuba mendapatkan kebenaran daripada wanita ini," katanya, "mereka terus menerus menipu dan tidak memberikan maklumat yang kita kehendaki!"

Saya tahu yang dia betul. Kami memerlukan maklumat daripada mereka, dan sebaik sahaja mereka di hantar ke kem tahanan, peluang untuk mendapatkan maklumat itu akan hilang. Kami sangat memerlukan maklumat tersebut daripada mereka. Saya hilang sabar. Saya membawa lelaki itu keluar ke bahagian belakang bangunan. Dia terus dengan penafiannya. Jadi saya menjerkah, "Sama ada kamu beritahu atau kamu mati?" Saya menembak ke arah pokok dan saya mengarahkan agar dia disembunyikan. Kemudian saya membawa wanita itu keluar, dan menekan muncung senapang ke dahinya dan bercakap,

Kawan anda menipu; jadi saya bunuh dia. Sekiranya kamu tidak bercakap benar, saya juga akan membunuh kamu.

Dimanakah kawan-kawan gerila kamu yang lain? Di mana mereka menyimpan senjata mereka?

Dia menyatakan bahawa abangnya adalah nelayan dan mereka di sana untuk memancing dan berlari ke arah bunker untuk menyelamatkan diri apabila terdengar tembakan "mesin-gan". Air mata mengalir daripada matanya apabila dia merenung ke dalam mata saya dan bersumpah bahawa dia bercakap benar.

Kami telah menangkap wanita ini dan rakannya semasa mereka sedang melakukan kesalahan. Kesalahan terpapar di wajah mereka; mereka memang bersalah! Tetapi tiba-tiba saya menjadi kurang pasti!

**Sebagai leftenant buat keputusan
apa yang perlu dilakukan**

Sumber: Diadaptasi daripada David Donovan,
"Once a Warrior King: Memories of an Officer in Vietnam", McGraw-Hill, New York, 1985

EPILOG DILEMA

Epilog bagi dilema “Bagaimana kalau dia bercakap benar?”

Inilah kata-kata leftenan yang menceritakan apa yang telah dilakukannya.

Saya menggil apabila saya menimbangkan apa yang telah saya lakukan. (...) Perasaan serba salah menyelubungi saya. Saya rasa saya benar-benar bodoh dan saya muh lari dari situasi ini secepat yang mungkin. Saya tidak muh melihat tawanan-tawanan itu, ‘saya tidak muh fikirkan tentang mereka, saya muh mereka hilang dari penglihatan saya. Pada mulanya, saya yakin bahawa mereka semua bersalah. Dalam sesaat saya meragui tanggapan itu dan mula meyakini bahawa mereka tidak bersalah. (...) Saya tidak boleh berfikir apa yang harus saya lakukan atau bagaimana untuk bertindak. Saya hilang arah dan menjadi begitu takut. Satu-satunya cara untuk menyelamatkan diri saya ialah dengan menghapuskan masalah itu, jadi saya memutuskan tawanan-tawanan itu dilepaskan.

Dua minggu kemudian, salah seorang anggota pasukan Leftenan tersebut telah diserang hendap semasa membuat rondaan. Salah seorang dari orangnya telah dibunuh dan dua lagi telah tercedera. Dua orang gerila yang menyerang hendap mereka juga turut terbunuh. Leftenan itu masih ingat bagaimana perasaannya apabila salah seorang daripada orangnya pulang dan telah memberitahunya bahawa salah seorang daripada gerila yang terbunuh itu ialah “adik perempuan nelayan itu”; dengan senapang yang pelurunya hampir kosong masih berada dalam tangannya.

Dari pandangan matanya jelas dia menuduh bahawa saya telah cuai dengan melepaskan pembunuh supaya bebas kerana saya lebih pentingkan peraturan-peraturan dan memanjakan tahanan wanita daripada mementingkan keselamatan kawan-kawan dan ahli kumpulan sendiri. Saya tahu [mereka] fikir saya telah menunjukkan sikap tidak bertanggung jawab terhadap keselamatan kami sendiri dengan melepaskan tawanan tersebut.

Tetapi kemudian suatu fikiran yang terlintas yang masih berbisik kepada diri saya dalam mimpi : “Adakah wanita itu musuh kami sebelum kami menawannya atau selepas kami menawannya?”

Sumber: Diadaptasi daripada David Donovan, “Once a Warrior King:Memories of an Officer in Vietnam,” McGraw-Hill, New York, 1985

MODUL 4

MENEGAKKAN KEADILAN

Modul 4 membawa pelajar meneroka beberapa persoalan berkaitan pelaksanaan dan penguatkuasaan IHL untuk memastikan agar peraturan IHL dihormati sepenuhnya. Modul ini juga membincangkan beberapa mekanisme yang wujud untuk menegakkan keadilan dan bagaimana mekanisme ini dapat melindungi nyawa dan maruah manusia.

PENEROKAAN

Penerokaan 4A: Rasional untuk Keadilan

Penerokaan 4B: Cara-cara Menegakkan Keadilan

Penerokaan 4A: Rasional untuk Keadilan

Penerokaan ini membincangkan rasional-rasional bagi keadilan apabila pencabulan IHL berlaku, dan menjelaki rantai kesan akibat keputusan untuk menegakkan keadilan atau pun memberi pengampunan kepada yang telah melakukan jenayah peperangan.

	<ul style="list-style-type: none"> Mengetahui dilema yang dihadapi dalam menangani masalah menegakkan keadilan. Menjelaskan dilema yang dihadapi dalam menangani masalah menegakkan keadilan. Peka terhadap usaha untuk menegakkan keadilan.
	<ul style="list-style-type: none"> Jadual pendapat tentang menghukum jenayah peperangan (Resos 4A) Pandangan tentang mengampun atau menegakkan keadilan

1. Apakah yang sepatutnya dilakukan apabila undang-undang dicabuli?

Mulakan dengan situasi yang berkaitan dengan kehidupan seharian pelajar.

- Dalam kehidupan seharian, apakah yang berlaku kepada orang yang dituduh melakukan kesalahan jenayah, seperti mencuri atau membunuhan? [Gunakan contoh-contoh terkini di tempat anda]

Memperluaskan skop perbincangan kepada undang-undang kemanusiaan.

- Tahukah anda mengenai apa yang terjadi kepada mereka yang dituduh melakukan jenayah peperangan?
- Apakah persamaan dan perbezaan antara situasi yang melibatkan jenayah harian dan yang melibatkan jenayah peperangan?

Pelajar diminta memilih satu daripada dua soalan yang diberikan dan menuliskan jawapan mereka bagi kedua-dua soalan.

Soalan 1:	Soalan 2:
<p>Patutkah orang yang telah melakukan jenayah peperangan dihukum?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ya • Tidak • Tidak tahu 	<p>Apabila konflik bersenjata telah tamat, patutkah orang yang melakukan jenayah peperangan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dibicarakan? • Didedahkan kepada awam tetapi tidak dibicarakan? • Dimaafkan/diberi pengampunan? • Dilupakan apabila konflik telah berakhir?

Bincangkan soalan dan pendapat pelajar. Bandingkan jawapan-jawapan kumpulan anda dengan jawapan di jadual Resos 4A-1 berdasarkan kajian di beberapa buah negara.

2. Akibat tidak mengambil tindakan / mengampunkan atau mencari keadilan

Gunakan "Pandangan mengenai memberi pengampunan atau menegakkan keadilan" (Resos 4A-2) dan tugaskan satu set petikan kepada setiap pasangan pelajar atau kumpulan kecil.

Daripada petikan-petikan tersebut, pelajar diminta mencari hujah-hujah yang menyokong tindakan memberi pengampunan kepada penjenayah dan hujah-hujah yang menyokong tindakan menegakkan keadilan.

Bincangkan hasil dapatan pelajar.

- Apakah kesan sesuatu keputusan samaada memberi pengampunan atau menegakkan keadilan terhadap pihak-pihak tertentu seperti berikut:
  - Mangsa jenayah
  - Penjenayah (mereka yang mencabuli IHL)
  - Masyarakat keseluruhan dan proses pembinaan semula

Guru boleh menggunakan jadual berikut untuk murid merekod hasil perbincangan:

Selepas pencabulan undang-undang kemanusiaan, apakah ...			
Kesannya terhadap:	Mangsa	Penjenayah	Masyarakat
Menegakkan keadilan			
Memberi Pengampunan			

3. Penutup

Bincang:

- Apakah peranan yang boleh dimainkan oleh masyarakat untuk memastikan keadilan ditegakkan selepas konflik bersenjata?
- Siapakah yang bertanggungjawab untuk memastikan UUKA dihormati dan dikuatkuasakan, dan sekiranya dicabuli, dibawa kemuka pengadilan?

Idea-Idea Utama

- Undang-undang kemanusiaan memerlukan orang yang melakukan atau mengarahkan pencabulan yang serius dibawa ke muka pengadilan
- Setiap negara yang menandatangani Konvensyen Geneva bertanggung jawab untuk menyebarkan, menghormati dan menguatkuasakan IHL

Pendapat-pendapat terhadap menghukum jenayah peperangan

Patutkah orang yang melakukan jenayah peperangan dihukum? peraturan ...?		Apabila konflik telah tamat, patutkah orang yang telah mencabul peraturan dibicarakan	
Ya	- 59%	dibicarakan	- 76%
Tidak	- 18%	didedahkan kepada umum tetapi tidak dibicarakan	- 5%
Tidak tahu	- 23%	dimaafkan atau diberi keampunan	- 12%
		tidak diambil sebarang tindakan dan dilupakan	- 4%
		(tidak tahu)	- 3%

Dalam tahun 1998 – 1999, suatu kajian telah dijalankan di 16 buah negara (12 daripadanya telah mengalami konflik bersenjata baru-baru ini). Jadual ini menunjukkan pendapat-pendapat responden.

Pendapat terhadap tidak mengambil tindakan / memberikan pengampunan atau mencari keadilan

Set 1

Sebaik sahaja perperangan saudara tamat, seseorang itu mestilah memaafkan dan tidak mengambil tindakan.

- Paul Thibaud, penulis

Sikap mudah memberi kemaafan dan tidak mengambil tindakan akan menyebabkan luka terus berdarah.

- Louis Joinet, majistret dan Wakil Khas UN terhadap pembebasan daripada hukuman

Set 2

Kemboja: dua pandangan mangsa

Suara 1

Ketenangan dan air mukanya yang dingin membuatkan anda terfikir dia telah dapat mengatasi trajedi yang dialaminya. Tetapi sebenarnya bukan begitu. Dia masih terdengar jeritan, dan imej penyeksaan masih kekal terpahat diingatannya. Dia mahukan keadilan, bukan balas dendam.

Bagaimana saya dapat melupakan? Saya berumur 30 tahun pada masa itu, dan ia telah terpahat diingatan saya dan tidak dapat dipadamkan. Semua mangsa merasakan seperti apa yang saya rasa; kami mahukan pemimpin Khmer Rouge menanggung akibat perbuatan mereka.

- Vann Nath, orang yang terselamat daripada pusat penganiayaan Kemboja di mana 18,000 orang telah lenyap

Suara 2

Apakah bezanya kepada orang kebanyakan Kemboja jika Ta Mok [Pemimpin Khmer Rouge] dibicarakan?

Apa yang saya mahu hanyalah supaya Kemboja kekal aman.

- seorang pemandu teks yang kehilangan bapa dan lima abang dan kakaknya

Chile: dua pandangan mangsa

Suara 1

Perbicaraan terhadap ahli politik patut menyedarkan masyarakat di mana jenayah telah dilakukan untuk menyelami perasaan mereka. Membicarakan Pinochet di Chile memang berbaloi, kerana penduduk Chile sedar bahawa sebahagian daripada mereka memihak kepada coup d'état.

- Paul Thibaud, penulis

Suara 2

Tidak akan ada perdamaian tanpa kebenaran dan keadilan. Kami perlu tahu dimanakah mayat orang yang telah "hilang".

- Gladys Diaz, wartawan, tahanan politik selama lebih dua tahun

Set 3

**Sierra Leone:
tiga pandangan penduduk Sierra Leone**

Suara 1

Memberi pengampunan bukan sahaja gagal untuk menyelesaikan masalah negara ini, malahan ia juga mengekalkan kitaran ganas kekejaman dan kebebasan tanpa hukuman. Pengampunan tidak membantu.

- Abdul Tejan-Cole, peguam

Suara 2

Apakah yang akan saya lakukan jika saya berjumpa dengan orang yang telah mendera saya? Saya akan memberitahu mereka bahawa suatu hari Yang Maha Esa akan memilih antara keluarga mereka dan saya. Jika kita tidak memaafkan, lebih ramai orang yang akan kehilangan tangan mereka.

- Lemain Jusu Jarka, pemberontak memotong kedua-dua belah tangannya untuk menghukumnya kerana membantu anak perempuannya melarikan diri

Suara 3

Saya seorang yang mempunyai prinsip dan saya percaya bahawa penjenayah patut dihukum. Tetapi siapakah yang akan mengadili mereka? Tiada sesiapa yang sebenarnya yang bertanggungjawab. Jika Kerajaan berkata bahawa "Kami akan membicarakan anda", para pemberontak akan mula bertindak lagi.

- Alimany Koroma, pastor

**Sierra Leone:
dua pandangan orang asing**

Suara 1

Pengampunan hanya memulakan semula kitaran pembebasan tanpa dibicarakan(...). Jenayah telah menjadi terlampaui berpanjangan sehingga kami tidak boleh mengharapkan keamanan yang berpanjangan.

- Corinne Dufka, pemerhati hak-hak asasi

Suara 2

Pengampunan tidak boleh diterima sama sekali. Saya merasa marah. Tetapi kemudian saya nampak kanak-kanak yang kami beri makan dan kami jaga dan saya biarkan ia berlalu. Penduduk Sierra Leone tahu apa yang mereka mahu – keamanan sekarang, berbanding keadilan. Dari satu segi, pengampunan ialah suatu skandal. Tetapi dari suatu segi yang lain mungkin ia suatu tindakan yang bijak.

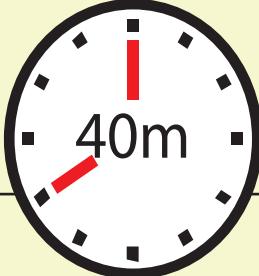
- Petugas kemanusiaan

Penerokaan 4B: Cara-cara Menegakkan Keadilan

Penerokaan 4B meneliti peranan Mahkamah Jenayah Antarabangsa (ICC) dalam menegakkan keadilan dengan membicarakan orang-orang yang melakukan jenayah peperangan dan pencabulan Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa (IHL).

- Menyatakan cara-cara menegakkan keadilan khususnya melalui Mahkamah Jenayah Antarabangsa.
- Memahami pelbagai kesukaran dan cabaran yang ditempuhi untuk menegakkan keadilan.

40m

- Lembaran fakta: "Jawapan kepada soalan-soalan mengenai Mahkamah Jenayah Antarabangsa (International Criminal Court)" (Resos 4B-1)

1. Cara menegakkan keadilan melalui Mahkamah Jenayah Antarabangsa

Pelajar diingatkan bahawa Konvensyen Geneva menghendaki negara-negara bertanggung jawab untuk membawa orang yang mencabuli undang-undang ke muka pengadilan. Satu cara menegakkan keadilan ialah melalui Mahkamah Jenayah Antarabangsa. (International Criminal Court-ICC).

Pelajar baca "Jawapan kepada soalan-soalan mengenai Mahkamah Jenayah Antarabangsa" (Resos 4B-1) dan bincang dalam kumpulan kecil:

- Pada pendapat anda, mengapakah Mahkamah Jenayah Antarabangsa telah mengambil masa selama 50 tahun untuk diwujudkan?
- Apakah kelebihan-kelebihannya mendakwa penjenayah peperangan di mahkamah jenayah antarabangsa? Mengapakah masih terdapat negara yang enggan menandatangani statut Mahkamah jenayah Antarabangsa (ICC) ?
- Apakah masalah-masalah yang mungkin dihadapi oleh ICC dalam mengadili penjenayah peperangan?

2. Pembentangan

Pelajar membentangkan jawapan mereka.

Idea-Idea Utama

- Mahkamah Jenayah Antarabangsa telah berkembang sebagai suatu penyelesaian kepada banyak masalah yang terlibat dalam mengenalpasti kuasa untuk mengadili dan menghukum jenayah peperangan.
- Apabila individu melakukan pencabulan samada mengikut arahan atau tidak, dia tetap tidak terlepas daripada kesalahan tersebut.

LEMBARAN FAKTA: JAWAPAN KEPADA SOALAN-SOALAN MENGENAI MAHKAMAH JENAYAH ANTARABANGSA (ICC)

Pada Julai 1998, 160 negara telah memutuskan untuk menubuhkan satu Mahkamah Tetap Bagi Jenayah Antarabangsa untuk membicarakan individu-individu yang melakukan kesalahan-kesalahan serius yang menjadi tumpuan masyarakat sedunia, seperti penghapusan etnik, jenayah peperangan dan jenayah-jenayah terhadap kemanusiaan. Keputusan itu dialu-alukan oleh Setiausaha Agung Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, Kofi Annan yang menyatakan bahawa persetujuan ini sebagai "satu langkah besar ke arah usaha menegakkan hak-hak asasi sejagat dan kedaulatan undang-undang". Namun wujud pandangan berbeza yang menyatakan bahawa ICC bukan sahaja tidak efektif malahan ia boleh menjadi satu ancaman terhadap kedaulatan bangsa-bangsa. Lembaran fakta ini akan membicarakan tentang beberapa persoalan yang sering dikemukakan ICC.

Latarbelakangi: ICC ditubuh berdasarkan perjanjian Rom, yang ditandatangani pada Julai 1998, ekoran daripada satu persidangan antarabangsa. Pada 11 April 2002, ratifikasi ke-60 bagi Statut Rom yang telah menubuhkan Mahkamah Jenayah Antarabangsa di The Hague, Belanda, yang berkuat kuasa mulai 1 Julai 2002. Sejumlah 139 negara telah menandatangani Statut Rom.

Hakim-hakim: Mahkamah ini terdiri daripada 18 orang hakim yang dipilih oleh tidak kurang daripada dua pertiga negara-negara yang menjadi ahli kepada Statut Rom.

Bidang kuasa: ICC diberi mandat untuk mendakwa dan membicarakan orang yang bertanggung jawab bagi jenayah-jenayah yang paling serius yang menjadi perhatian masyarakat dunia secara keseluruhannya. Tertakluk kepada had-had yang dinyatakan secara terperinci, bidang kuasanya adalah umum dan tidak terhad kepada situasi yang tertentu sahaja (sepertimana bidang kuasa ICTY :Tribunal Jenayah Antarabangsa Bekas Yugoslavia dan ICTR :Tribunal Jenayah Antarabangsa Rwanda).

Kuasa: Kuasa ICC ialah untuk mendakwa dan membicarakan empat kategori kesalahan, iaitu:

- Jenayah penghapusan etnik
- Jenayah terhadap kemanusiaan
- Jenayah peperangan
- Jenayah pencerobohan

Peranan ICC merupakan subsidiari kepada mahkamah-mahkamah kebangsaan dan tidak mengambil alih kuasa mahkamah-mahkamah kebangsaan..

Mengapa negara-negara memutuskan untuk menubuhkan Mahkamah Jenayah Antarabangsa sekarang?

Perhimpunan Agung PBB pertama kali mengiktiraf keperluan bagi kewujudan mahkamah sedemikian pada tahun 1948, berikutnya daripada perbicaraan di Nuremberg dan Tokyo selepas Perang Dunia II, dan ia telah dibincangkan di PBB sejak itu. Tetapi baru-baru ini, kejadian dahsyat yang berlaku di bekas Yugoslavia dan Rwanda – yang membawa kepada penubuhan tribunal-tribunal secara ‘ad-hoc’ oleh Majlis Keselamatan PBB – telah mendorong minat antarabangsa dalam keperluan mewujudkan mekanisma tetap untuk mendakwa pembunuhan secara besar-besaran dan penjenayah-penjenayah peperangan. Mahkamah tetap boleh bertindak dengan lebih cepat berbanding dengan badan-badan ad-hoc, dan akan bertindak sebagai kuasa pencegahan yang lebih kuat.

Bila dan di manakah mahkamah itu ditubuhkan?

Statut Mahkamah mula berkuat kuasa pada 1 Julai 2002, selepas 60 buah negara telah meratifikasikannya. Setakat Januari 2006, 101 buah negara telah meratifikasi instrumen ini dan 139 telah menandatanganinya, menunjukkan niat mereka untuk menubuhkan mahkamah tetap bagi jenayah antarabangsa. Mahkamah ini terletak di The Hague, tetapi ia dibenarkan untuk membicarakan kes-kes di tempat-tempat lain jika perlu..

Apakah jenis jenayah yang dibicarakan oleh Mahkamah ini?

Jenayah-jenayah yang terletak dalam bidang kuasa Mahkamah ini ialah jenayah penghapusan bangsa, jenayah peperangan, seperti penghapusan orang awam secara sistematis atau berleluasa, pengabdian, penderaan, rogol, mengandung secara paksa, penindasan atas alasan politik, kaum, etnik atau keagamaan, dan pelencyapan secara paksa. Statut Mahkamah menyenaraikan dan memberikan definisi bagi semua jenis jenayah untuk mengelakkan kecaburan.

Adakah Mahkamah ini mendakwa jenayah yang melibatkan keganasan seks?

Ya. Statut ini memasukkan jenayah keganasan seks – seperti rogol, perhambaan seks dan mengandung secara paksa – sebagai jenayah terhadap kemanusiaan apabila ia dilakukan sebagai sebahagian daripada serangan yang sistematis atau berleluasa terhadap mana-mana penduduk awam. Ia juga adalah jenayah peperangan apabila ia dilakukan semasa konflik bersenjata dalaman atau antarabangsa.

Kenapakah kita memerlukan satu mahkamah antarabangsa bagi jenayah-jenayah sedemikian? Tidak bolehkah mahkamah-mahkamah domestik mengendalikannya?

Mahkamah-mahkamah kebangsaan akan tetap ada bidang kuasanya. Di bawah prinsip “saling melengkapi”, Mahkamah Jenayah Antarabangsa hanya akan bertindak apabila mahkamah-mahkamah kebangsaan tidak berupaya atau tidak mahu melakukan pendakwaan. Malangnya, di beberapa negara, semasa konflik atau semasa keruntuhan sistem sosial dan politik, mungkin tiada mahkamah yang mampu mengendalikan pendakwaan jenayah-jenayah seperti ini dengan sempurna. Ia juga mungkin disebabkan oleh kerajaan yang sedang berkuasa tidak sanggup untuk mendakwa rakyatnya sendiri, terutamanya jika mereka terdiri daripada golongan atasan. Memandangkan orang yang melakukan jenayah di bawah Statut selalunya mencabul had-had yang yang ditetapkan, maka perlu bagi negara-negara berkerjasama untuk menangkap dan menghukum mereka. Mahkamah Jenayah Antarabangsa akan menyediakan alternatif dalam kes-kes sedemikian.

Bagaimana pula dengan Mahkamah Keadilan Antarabangsa (ICJ)?

Mahkamah Keadilan Antarabangsa (ICJ), yang merupakan satu badan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, hanya mengendalikan perbalahan di antara negara-negara, bukan mengambil tindakan terhadap jenayah yang dilakukan oleh individu-individu.

MODUL 5

BANTUAN KEMANUSIAAN

Modul 5 membawa pelajar menilai kesan dan akibat peperangan serta usaha yang diperlukan untuk menanganinya. Pelajar meneroka bagaimana UUKA memberi ruang kepada bantuan kemanusiaan untuk membantu melindungi nyawa dan maruah manusia.

PENEROKAAN

Penerokaan 5A: Keperluan yang timbul akibat kemusnahan peperangan

Penerokaan 5B: Merancang Kem Pelarian

Penerokaan 5A: Keperluan yang Timbul Akibat Kemusnahan Peperangan

Dalam penerokaan ini, pelajar akan mengkaji gambar-gambar untuk melihat sumber-sumber yang musnah, dan menimbangkan keperluan-keperluan yang timbul akibat kehilangan sumber-sumber itu. Kemudian mereka akan mengenal pasti beberapa jenis tindakan yang diperlukan untuk memenuhi keperluan-keperluan itu.

	<ul style="list-style-type: none"> Menyenaraikan keperluan yang timbul akibat konflik bersenjata. Membincangkan bantuan kemanusiaan yang diperlukan untuk mengurangkan penderitaan akibat dari konflik bersenjata. Prihatin terhadap masalah dan dilema yang dihadapi oleh mangsa konflik bersenjata dan pihak yang memberi bantuan.
	<ul style="list-style-type: none"> Kolaj Gambar 2A-1 "Terjejas akibat konflik bersenjata – Afghanistan 1999" (Resos 5A-1) "Contoh aktiviti-aktiviti ICRC di Afghanistan, 1999" (Resos 5A-2) Video

1. Keperluan yang timbul akibat daripada konflik bersenjata

Setiap pelajar perlu memilih satu gambar daripada Kolaj Gambar 2A dan membuat satu senarai sumber yang diperlukan oleh orang yang berada dalam situasi seperti dalam gambar itu. Dalam kumpulan kecil, pelajar diminta membincangkan mengenai gambar-gambar yang telah dipilih berdasarkan soalan-soalan berikut:

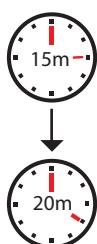
- Apakah sumber-sumber yang mereka lihat telah musnah atau hilang?
- Apakah keperluan mangsa peperangan tersebut?

Pelajar diminta membuat catatan bukan hanya kemusnahan yang nyata, seperti bangunan-bangunan, tetapi juga kemusnahan lain, seperti kemudahan-kemudahan awam, barang-barang persendirian, kematian dan perpisahan ahli-ahli keluarga, dan kehilangan kemudahan perkhidmatan masyarakat.

Pelajar kemudian diminta menyenaraikan keperluan-keperluan yang dikehendaki oleh orang ramai akibat daripada kemusnahan itu.

- Apakah kehilangan lain yang mungkin terjadi kepada orang ramai akibat kemusnahan terhadap sumber-sumber?
- Apakah jenis aktiviti yang mungkin dapat membantu orang ramai untuk menghadapi masalah akibat daripada konflik bersenjata ini?
- Adakah sesetengah jenis tindakan lebih perlu disegearkan daripada tindakan-tindakan yang lain? Apakah kriteria-kriteria yang diperlukan untuk menentukan tindakan manakah yang perlu diutamakan?
- Kumpulan manakah yang secara amnya patut diberikan perhatian khusus dalam keadaan kecemasan? Kenapa?

2. Memberikan respons terhadap keperluan (kumpulan kecil)

Dalam tindakan kemanusiaan, banyak organisasi bekerjasama untuk memberikan respons terhadap mangsa-mangsa yang memerlukan bantuan ini. Selain ICRC, banyak lagi kumpulan-kumpulan lain yang aktif: Contohnya, organisasi-organisasi PBB yang lain seperti UNICEF, UNHCR dan Program Makanan Sedunia (WFP); NGO-NGO antarabangsa seperti Medecins san frontieres (MSF), Pemerhati Hak Asasi, Persatuan Antarabangsa Selamatkan Kanak-Kanak dan Orang Kurang Upaya; organisasi-organisasi tempatan.

Gunakan lampiran "Terjejas Akibat Konflik Bersenjata – Afghanistan 1999" (Resos 5A-1) untuk memfokus kepada pelbagai aktiviti yang perlu diatur dan dikelolakan untuk memberi bantuan kepada mereka yang terjejas akibat konflik bersenjata. Guru menerangkan situasi di Afghanistan pada tahun 1999.

Pelajar diminta membayangkan akibat-akibatnya terhadap orang ramai.

Kemudian pelajar diminta berada dalam kumpulan-kumpulan kecil dan menyumbang saran idea-idea bagi aktiviti-aktiviti kemanusiaan yang khusus untuk satu keperluan sahaja (contohnya, makanan & pertanian).

[Jika perlu, gunakan contoh daripada "Contoh aktiviti-aktiviti ICRC di Afghanistan, 1999", untuk membantu para pelajar di peringkat permulaan] (Resos 5A1)

Pelajar kemudian berkumpul semula untuk berkongsi idea.

Soalan-soalan yang boleh dikemukakan untuk perbincangan:

- Apakah kesukaran yang mungkin dihadapi oleh organisasi-organisasi kemanusiaan dalam menjalankan aktiviti-aktiviti ini? Kenapa?

[Contohnya: masalah keselamatan; penduduk yang memerlukan bantuan tetapi terperangkap dalam zon peperangan; kesukaran dalam membawa konvoi bantuan ke dalam negara itu kerana kekurangan kebenaran daripada negara-negara jiran; tidak dibenarkan memasuki kawasan penduduk yang memerlukan kerana mereka dianggap musuh; skop kerja yang sukar dan membingungkan apabila beratus-ratus ribu orang kehilangan tempat tinggal dalam jangka masa yang singkat; orang-orang awam yang memerlukan bercampur dengan pejuang-pejuang bersenjata; kekurangan dana]

- Apakah langkah berjaga-jaga yang perlu diambil semasa merancang atau bertindak dalam keadaan kecemasan berkaitan dengan kemanusiaan seperti ini?

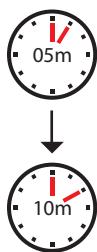
[Contohnya: menghubungi kumpulan-kumpulan bersenjata untuk memastikan mereka bersetuju dan menyokong tindakan-tindakan yang dirancang; membuat penilaian dengan berhati-hati untuk memastikan bahawa mangsa-mangsa dibantu mengikut keperluan mereka dan supaya bantuan itu tidak akan menjadikan mereka bergantung kepadaanya; merancang untuk membantu keperluan yang paling mendesak dan untuk mencari punca masalah terlebih dahulu – contohnya; sebelum membawa makanan kering, periksa sama ada ada kemudahan untuk memasaknya; memeriksa kualiti air untuk mengelakkan wabak penyakit; menggunakan pakar tempatan seboleh mungkin.]

- Apakah jenis pekerja-pekerja yang diperlukan untuk melaksanakan aktiviti-aktiviti ini?

[Contohnya: doktor dan jururawat, pakar pemakanan, jurutera kebersihan dan tempat tinggal, ahli-ahli logistik, juruterbang, setiausaha, para pentadbir, pemandu trak, mekanik, pakar-pakar media, peguam, pakar-pakar perlindungan, penterjemah, juruteknik sistem maklumat]

3. Penutup

Rumusan penerokaan:

- Konflik bersenjata mengakibatkan kehilangan yang amat besar dari segi sumber-sumber yang diperlukan untuk menyokong kehidupan sehari-hari manusia.
- Apabila konflik bersenjata meletus, nyawa dan maruah manusia menjadi mudah terjejas dan memerlukan perlindungan khusus.
- Tugas memperbaiki dan memulihkan sumber-sumber yang menyokong kehidupan biasa memerlukan tindakan bersama oleh pelbagai agensi kemanusiaan.
- Guru boleh menayangkan video sebagai rumusan penerokaan.

Idea-Idea Utama

- Konflik bersenjata mengakibatkan kehilangan yang amat besar dari segi sumber-sumber dan menjadikan keperluan asas kehidupan normal manusia.
- Apabila konflik bersenjata meletus, kehidupan dan maruah manusia menjadi mudah terjejas dan memerlukan perlindungan khusus.
- Tanggung jawab untuk memperbaiki sokongan normal terhadap kehidupan memerlukan tindakan bersama oleh pelbagai agensi kemanusiaan.

Terjejas Akibat Konflik Bersenjata - Afghanistan 1999

Apakah tindakan kemanusiaan yang nyata perlu diamambil berhubung dengan situasi yang digambarbarkan di sebelah	
Program Kemanusiaan	Tindakan kemanusiaan yang nyata yang dicadangkan
Makanan dan pertanian:	
Perubatan:	
Air dan Kebersihan:	
Veterinar:	Perlindungan terhadap orang awam dan tahanan:
	Mengembalikan hubungan kekeluargaan:
	Maklumat dan pendidikan:
Pada tahun 1999, peperangan di Afghanistan telah memaksa sebilangan besar orang awam meninggalkan tempat tinggal mereka dan ini telah menimbulkan pelbagai tuduhan pencabulan terhadap undang-undang kemanusiaan yang dilakukan oleh semua pihak. Pada masa yang sama, pertempuran gerila telah berterusan di kawasan sekitar Mazar-i-Sharif yang meragut nyawa ramai orang awam dan menjasaskan keselamatan di kawasan itu.	Peningkatan polarisasi antara pihak yang berperang menambahkan ketegangan etnik di antara masyarakat, menyebabkan risiko terhadap tindakan balas dan pencabulan hak-hak lain, malah ke kawasan-kawasan yang tidak terlibat dengan peperangan.
	Pertempuran yang berterusan melumpuhkan kehidupan sosial dan ekonomi bagi negara itu, mengurangkan sumber-sumber yang diperlukan untuk memulihkan infrastruktur dan institusi-institusi yang telah dimusnahkan atau telah berkurangan akibat dua dekad peperangan. Di Kabul, sistem pembahagian air berfungsi pada kadar kurang daripada 20% kapasitinya sebelum peperangan. Di kawasan luar bandar, pemusnahan dan pengurangan sistem pengairan telah menjadi kawasan tanah pertanian yang tidak berguna.
	Walau bagaimanapun, kumpulan yang paling teruk terjejas akibat keruntuhan ekonomi ialah penduduk bandar.
	- Laporan Tahunan ICRC 1999

CONTOH AKTIVITI-AKTIVITI ICRC DI AFGHANISTAN, 1999

[Makluman: Pada waktu yang sama banyak pertubuhan kemanusiaan antarabangsa, selain daripada Jawatankuasa Palang Merah Antarabangsa (ICRC), giat aktif di Afghanistan yang menjalankan tugas-tugas yang sama.]

Bantuan: Makanan dan bukan makanan

- Objektif program bagi memulihkan kawasan pertanian ialah untuk membantu petani-petani memperbaiki tanah mereka bagi mengurangkan pergantungan daripada pihak luar. Pelbagai ahli agronomi berusaha dengan lebih 50,000 orang dalam pelbagai cara.
- Di Lembah Shamali dan Panjshir dan di Takhar, Kunduz, Bamyan dan Kabul, ICRC telah mengedarkan makanan dan bahan-bahan perlindungan kepada keluarga yang terpaksa berpindah dan mereka yang telah pulang semula ke rumah masing-masing.
- Dalam projek perintis, pihak ICRC telah mengedarkan "Roti Silo", roti berwarna hitam yang mengandungi nilai nutrisi yang tinggi namun ia kurang bersesuaian dengan citarasa orang-orang Afghan. "Strategi untuk diri sendiri" ini, bertujuan untuk menarik minat mereka yang tidak ada pilihan lain, dan secara automatik memilih mereka yang benar-benar memerlukannya.
- Projek-projek pertanian telah diperluaskan ke seluruh negara itu bagi memberi sokongan kepada populasi tersebut tanpa bergantung kepada bantuan daripada luar.
- ICRC di Afghanistan telah selesai membersihkan terusan pengairan sejauh lima kilometer, yang disalurkan kepada ribuan penduduk di kawasan yang berpopulasi padat di wilayah Parwan, di utara Kabul. Pembaikan terusan tersebut, yang telah menyalurkan air daripada Sungai Panjshir, telah mengambil masa selama tiga minggu untuk disiapkan dan melibatkan hampir 1,100 orang penghuni di sekitar perkampungan tersebut. Dalam tahun 1999, ICRC telah bekerja dengan komuniti komuniti tempatan bagi memulihkan sebanyak 166 terusan dan karez, yang membolehkan pengairan ke atas lebih 60,000 hektar tanah.

Bantuan: Air dan Kebersihan

- ICRC terus memperbaiki keadaan kesihatan di kawasan bandar dengan membina atau memperbaiki tandas, perigi dan bekas sampah di lima daerah Kabul. Pihak berkuasa di peringkat komuniti dan munisipal digalakkan untuk memikul tangung jawab yang lebih besar bagi memaklumkan orang awam tentang penggunaan tandas yang betul.

Perubatan

- ICRC, sebagai orang tengah yang berkecuali, telah memudahkan pengangkutan barang-barang yang perlu bagi program vaksinasi yang pertama kali dijalankan dalam masa beberapa tahun di wilayah Parwan, utara Kabul. Ini akan membolehkan imunisasi terhadap 50,000 kanak-kanak dan 66,000 wanita dilakukan untuk mencegah penyakit-penyakit biasa sebagai sebahagian daripada kempen yang dianjurkan oleh UNICEF dan pihak berkuasa kesihatan.
- ICRC telah menambahkan sokongannya bagi kemudahan perubatan di ibu negara Afghanistan, di dataran Shamali, dan di lembah Panjshir, dan di pusat bantuan kecemasan berhampiran dengan barisan hadapan, untuk memastikan orang yang tercedera akibat perang dapat diberikan rawatan yang sempurna.
- ICRC juga telah membuka pusat rawatan ortopedik di Gulbahar, 80 kilometer di utara Kabul, bagi rawatan kepada mangsa-mangsa periuk api dan mangsa yang tercedera akibat perang di wilayah-wilayah di bahagian utara Afghanistan. Sekarang ini ICRC sedang menjalankan lima pusat ortopedik di Afghanistan.

Perlindungan dan tahanan

- Di beberapa buah penjara, ICRC telah memperbaiki keadaan kesihatan dengan membina atau memperbaiki kemudahan air dan sanitari serta menyediakan perkhidmatan perubatan di penjara lengkap dengan ubat-ubatan dan bekalan bekalan lain. ICRC terus mengawal keadaan penduduk awam dan menjadi wakil kepada pihak berkuasa yang berkenaan mengenai pencabulan terhadap undang-undang kemanusiaan.
- Pada 13 dan 14 Februari delegasi ICRC di Afghanistan telah membantu pelepasan serentak 20 orang tahanan yang ditahan oleh Taliban dan 20 lagi yang ditahan oleh angkatan Pakatan Utara Komander Massoud. Rundingan yang membawa kepada pelepasan-pelepasan ini bermula pada bulan Januari, apabila ICRC membolehkan utusan daripada kedua-dua belah pihak melawat tahanan-tahanan yang ditahan oleh pihak yang satu lagi. Peranan sebagai orang tengah yang berkecuali ini dapat dilakukan kerana dialog yang berterusan dengan semua pihak yang berkonflik.

Memulihkan hubungan kekeluargaan

- Tahanan yang dilepaskan diberi bantuan kewangan dan sokongan logistik untuk mereka pulang ke rumah. ICRC juga telah memberikan bantuan kewangan kepada ahli keluarga yang terpaksa datang dari jauh untuk melawat tahanan-tahanan.
- Terima kasih kepada kerjasama Persatuan Bulan Sabit Merah Afghan, pesanan pesanan Bulan Sabit Merah di antara tahanan-tahanan dan ahli keluarga telah dikumpulkan dan diedarkan. Pada tahun 1998, lebih 24,000 pesanan telah dikumpulkan dan 16,500 telah diedarkan.

Maklumat dan pendidikan

- Data mengenai kecederaan akibat periuk api diperolehi melalui Projek Maklumat Mengenai Periuk Api, dikumpul di pusat-pusat rawatan ICRC, dan diperluaskan ke pusat kesihatan di Mazar-i-Sharif and Pu-i-Khumri. Maklumat ini dikongsi dengan agensi-agensi lain untuk membantu aktiviti-aktiviti penghapusan periuk api di masa hadapan.
- Dengan hasrat untuk menanamkan rasa hormat terhadap prinsip-prinsip undang-undang kemanusiaan di semua peringkat masyarakat, sesi-sesi mengenai prinsip-prinsip dan undang-undang kemanusiaan telah dibentangkan di tempat-tempat pemeriksaan, di pangkalan-pangkalan tentera dan di sekolah-sekolah, dan telah dihadiri oleh pihak-pihak berkuasa, orang-orang yang terpaksa berpindah, para pelajar dan pegawai-pegawai pemerintah dan para penempur di kedua-dua belah pihak.
- Hubungan dengan pihak media dikekalkan dan siaran-siaran akhbar telah dikelarkan untuk memaklumkan orang awam tentang kepentingan isu-isu kemanusiaan.

- Petikan daripada siaran akhbar ICRC dan laporan-laporan tahunan

Penerokaan 5B: Merancang Kem Pelarian

Aktiviti merancang kem pelarian digunakan untuk pelajar meneliti dan menyedari skop usaha yang diperlukan untuk memulih dan membina semula sokongan-sokongan asas untuk melindungi nyawa dan maruah manusia. Pelajar beperanan sebagai petugas kemanusiaan, dan membuat anggaran keperluan serta merancang tugas dan bekalan-bekalan yang diperlukan untuk membina kem pelarian. Mereka akan memfokuskan perancangan kepada sekurang-kurangnya satu jenis sumber dan mengambil kira jumlah keperluan sumber tersebut, keperluan pengangkutan dan lain-lain yang diperlukan serta cabaran yang dihadapi untuk menyempurnakan tugas mereka.

	<ul style="list-style-type: none"> Menyenaraikan keperluan mangsa peperangan berdasarkan gambar. Merancang projek berkaitan bantuan kemanusiaan. Prihatin terhadap masalah dan dilema yang dihadapi oleh mangsa konflik bersenjata dan pihak yang memberi bantuan. Kesedaran tentang skala usaha yang dikehendaki untuk memenuhi keperluan manusia kesan daripada perpindahan akibat peperangan, termasuk keselamatan.
	<ul style="list-style-type: none"> Kolaj Foto 5B Merancang satu kem – laporan (Resos 5B-1) Maklumat dan arahan bagi para perancang (Resos 5B-2)

1. Keperluan-keperluan mangsa konflik bersenjata yang terpaksa mencari perlindungan

Berdasarkan "Kolaj Foto 5B" pelajar diminta sumbangsaran tentang keperluan-keperluan mangsa konflik bersenjata yang terpaksa melarikan diri dari kediaman mereka dan mencari perlindungan di kem pelarian.

- Apakah keperluan-keperluan mereka yang ditunjukkan dalam foto-foto tersebut?

Tajuk-tajuk berikut boleh digunakan untuk menyusun respons-respons:

- Air (termasuk bekalan dan saliran)
- Makanan
- Tempat perlindungan
- Rawatan perubatan
- Tenaga (termasuk memasak, memanas, lampu)
- Kemudahan sanitari dan kebersihan
- Sokongan psikologi
- Komunikasi (termasuk maklumat dan pendidikan)

[Respons-respons boleh juga disusun menggunakan kategori-kategori seperti keperluan biologi, sosial atau psikologi]

Pelajar membaca "Merancang satu kem – satu laporan" untuk mengenalpasti tindakan-tindakan yang telah dilakukan oleh perancang-perancang untuk memenuhi sebahagian daripada keperluan-keperluan kem pelarian. Bahan ini juga membantu pelajar untuk aktiviti seterusnya (Mengira sumber-sumber bagi sebuah kem pelarian)

2. Mengira sumber-sumber bagi sebuah kem pelarian (dalam kumpulan kecil)

Pelajar diberi "Maklumat dan arahan bagi perancang" untuk merancang kem pelarian. Setiap kumpulan menyediakan satu pelan untuk memenuhi satu kategori keperluan bagi populasi mangsa yang berkenaan. Setiap kumpulan perlu mengira kuantiti barang atau perkhidmatan yang diperlukan dan juga bagaimana untuk memperolehi serta mengedarkannya.

Pelajar kemudian membentangkan pelan mereka untuk perbincangan di dalam kelas. Perkara-perkara untuk dibentangkan:

- Kategori keperluan yang harus diberikan perhatian (contohnya; makanan, air, tempat perlindungan)
- Kuantiti barang atau perkhidmatan yang diperlukan
- Pelan untuk memperolehi dan mengedarkan barang / perkhidmatan

3. Penutup

Perbincangan:

- Apakah yang telah dipelajari melalui aktiviti merancang kem pelarian ini?

Idea-Idea Utama

- Respon kepada keperluan-keperluan individu yang terpaksa berpindah disebabkan konflik bersenjata serta perancangan dan usaha yang terperinci yang diperlukan.
- Disamping keperluan-keperluan biologikal yang mendesak (air, makanan, tempat perlindungan, penjagaan perubatan, dsb.), keperluan-keperluan sosial dan psikologikal juga perlu diberikan perhatian. Ini termasuklah membolehkan mereka untuk mendapatkan kuasa autonomi secepat yang mungkin.

MERANCANG SATU KEM – LAPORAN

Apabila Krisis Teluk berlaku pada permulaan Ogos 1990, beratus-ratus ribu pekerja asing dari Mesir, India, Pakistan, Bangladesh, Sri Lanka, Filipina dan Thailand telah melarikan diri dari Kuwait dan Iraq. Orang ramai tiba dengan kereta, bas dan trak menyebabkan kesesakan lalu lintas di sempadan Jordan. Seluruh keluarga duduk menunggu, tidak tahu apa yang akan berlaku keesokan harinya. Berpuluhan ribu orang tiba-tiba mendapati diri mereka tersadai di gurun pasir di sempadan antara Iraq dan Jordan dengan tiada makanan dan air.

Tindak balas segera

Pihak-pihak berkuasa terpaksa mengaturkan tempat perlindungan sementara untuk mereka di atas tanah yang tidak dimiliki oleh sesiapa di antara Iraq dan Jordan. Persatuan Bulan Sabit Merah Jordan dan ICRC dengan segera melancarkan operasi bantuan kecemasan untuk memberikan air, tempat perlindungan dan rawatan perubatan. Beberapa organisasi bukan kerajaan yang lain turut membantu dalam usaha untuk memenuhi peningkatan keperluan akibat situasi itu.

Satu pusat bantuan perubatan kecemasan telah didirikan. Beberapa kes yang serius telah dibawa ke hospital di Ruwayshid. Kawasan itu dengan cepat menjadi terlampau sesak. Pada waktu siang suhu meningkat kepada 50 darjah sentigred, tiada tempat berteduh daripada selaran matahari dan air menjadi semakin berkurangan.

Air merupakan keperluan paling mustahak dalam keadaan sedemikian. Orang ramai menunggu dalam barisan berjam-jam lamanya untuk cuba mendapatkan hanya beberapa liter air minuman untuk ahli keluarga mereka, dan pergaduhan mungkin berlaku semasa pengagihan botol air jika ia tidak dilakukan dengan baik. Makanan juga semakin kehabisan.

Hanya 305 orang yang terpaksa berpindah mempunyai tempat perlindungan yang sempurna. Manakala yang lain terpaksa menggunakan apa sahaja yang boleh untuk melindungi diri mereka daripada matahari. Namun ramai lagi yang tidak mempunyai apa-apa. Angin yang kencang dan habuk yang berpusar-pusar hanya memburukkan keadaan.

Kawasan itu memang jelas tidak sesuai untuk didirikan khemah-khemah yang sempurna. Kenderaaan tangki air terpaksa membuat 40 kali perjalanan sehari ke kem itu melalui jalan yang berlubang-lubang sejauh 35 kilometer. Setiap kali air terpaksa dipamkan ke dalam tangki yang boleh lipat dan disalurkan ke paip, di mana orang terpaksa beratur untuk mengambil air untuk keperluan mereka. Beberapa barisan paip telah dibuat untuk mengelakkan orang ramai menunggu terlalu lama dalam cuaca yang panas.

Penyelesaian Alternatif Terpaksa Dicari

Para jurutera sedar bahawa satu tapak yang lebih sesuai terpaksa dicari. Pihak berkuasa Jordan bersetuju membenarkan suatu kem bagi 30,000 orang dibina berhampiran Azraq. Hampir keseluruhan keperluan untuk membina kem baru telah dibawa melalui udara ke Amman. Bekalan itu diagihkan di lapangan terbang Amman dan dimuatkan ke dalam trak-trak. Persediaan telah dilakukan untuk mendirikan khemah-khemah dan pasukan khas telah dilatih bagi tujuan itu.

Seorang perancang kem telah menggambarkan kerja-kerja mereka.

Kesukaran kami yang paling utama ialah untuk mendirikan kem dalam masa yang paling singkat.

Pertama kami terpaksa memilih tapak. Kami terpaksa mencari cerun yang sesuai dan memastikan bahawa angin boleh meniup jauh daripada khemah bau busuk dari pada tandas-tandas..

Kemudian kami terpaksa memasang sistem bekalan air. Kami memasang paip sepanjang dua kilometer daripada jalan utama. Air yang datang daripada paip utama Jordan kemudian dikumpulkan di dalam tangki-tangki besar yang disediakan. Air akan mengalir menuruni bukit daripada tangki-tangki ini (yang boleh menampung 390,000 liter) kepada 30 pusat pengagihan. Kami juga membuat parit – oleh itu penting untuk membina kem itu di atas kawasan yang agak bercerun supaya air buangan boleh mengalir ke dalam takungan yang besar yang akan kami korek di kawasan bawah bukit jauh dari khemah itu..

Kem itu boleh memuatkan 30,000 orang dan telah dibahagikan kepada sektor-sektor. Setiap sektor terdiri daripada beberapa petak, yang setiap satunya menyediakan tempat tinggal bagi 500 orang. Kami menyediakan jalan tanah di sekitar setiap petak supaya kenderaan boleh dipandu masuk untuk mengambil sampah, menagani masalah-masalah teknikal dan membawa makanan ke pusat-pusat pengagihan. Tandas-tandas telah dikorek bagi penduduk kem, dan kami juga memasang sistem elektrik supaya ia boleh digunakan pada waktu malam..

Mendirikan Kem Melibatkan

- Pemilihan tapak dan pelan
- Laluan masuk dan sistem gudang
- Bahan binaan dan peralatan
- Penyelarasian perkhidmatan-perkhidmatan utama

Perkhidmatan-Perkhidmatan Utama ialah:

- Bekalan air dan sistem saliran
- Tempat tinggal
- Bekalan makanan
- Pembuangan sampah dan najis manusia
- Kemudahan perubatan
- Elektrik dan bekalan kuasa
- Keselamatan dalaman
- Komunikasi

MAKLUMAT DAN ARAHAN-ARAHAH BAGI PARA PERANCANG

- Pelarian yang akan datang ke kem ini: 10,000 (3,000 wanita, 1,000 lelaki, 5,000 remaja, dan 1,000 kanak-kanak di bawah lima tahun)
Kanak-kanak yang tidak diiringi: 2,000
Wanita mengandung dan menyusu: 800
Orang yang sakit dan tercedera: 1,000
Orang yang kehilangan suami atau janda: 2,000
Orang cacat: 500
Orang-orang tua: 2,000
- Lokasi kem: berbukit, padang terbuka, 200 kilometer daripada bandar terdekat
- Musim/ketika itu : musim luruh
- Tempoh masa yang anda jangkakan untuk berkhidmat kepada penduduk ini: enam bulan
- Amalan kebudayaan dan keagamaan penduduk:
Bagaimana perbezaan layanan terhadap ahli-ahli keluarga (lelaki, wanita, kanak-kanak); jenis makanan yang mereka makan (sekatan terhadap diet); pegangan agama dan adat yang diikuti.

Air

Setiap orang dewasa memerlukan, purata, 20 liter air sehari. (3 liter/hari + air yang diperlukan untuk hidup)

- Berapa banyak air yang diperlukan?
- Perlukah air minuman dirawat?
- Bagaimana untuk memperoleh air bagi penduduk itu?
- Bagaimana air akan diagihkan?

Bekalan perubatan dan rawatan

Anggarkan 100 pesakit sehari.

- Berapa ramai yang sakit, tercedera, orang tua atau orang yang mengandung yang ada dalam khemah?
- Apakah jenis bekalan perubatan yang diperlukan?
- Kira jumlah bekalan perubatan yang diperlukan.
- Apakah jenis kakitangan perubatan yang diperlukan?
- Apakah prosedur yang perlu diadakan?
- Apakah bahaya perubatan yang akan dihadapi oleh penduduk?

Makanan

Setiap orang dewasa memerlukan sebanyak 2,250 kalori sehari.

Kiraan yang standard bagi sehari = hampir 0.6kg. Ini boleh dipecahkan seperti berikut:

500 gram gandum (lebih sedikit daripada satu paun)
30 gram minyak yang boleh dimakan
30 gram susu tepung
20 gram gula
3 gram teh

- Berapa banyak makanan yang diperlukan?
- Senaraikan pelbagai jenis makanan yang akan anda sediakan
- Adakah terdapat kanak-kanak yang kekurangan khasiat yang memerlukan diet khusus?
- Bagaimakah anda akan mengagihkan makanan?
- Adakah keperluan untuk memasak diperlukan? Jika ya, bagaimana ia akan dibuat? Apa yang diperlukan?

Kebersihan dan sanitari

Keadaan tandas yang teruk boleh membawa kepada masalah perubatan dan kesihatan. Merancang keperluan bagi tandas patut mengambil kira kawalan penyakit berjangkit.

- Berapa banyakkah tandas perlu dibina?
- Dimanakah ia akan ditempatkan?
- Apakah peralatan dan bahan-bahan yang akan diperlukan untuk membinanya? (Kayu, ranting-ranting, zink)
- Apakah rancangan anda untuk membersihkan dan menjaga kebersihannya?
- Berapa banyakkah sisa pepejal yang akan dikeluarkan?
- Bagaimana sisa pepejal akan dilupuskan?

Pakaian

- Apakah jenis pakaian yang dikehendaki?
- Jika ada kanak-kanak, berapa banyak lampin atau bahan gantian lain yang diperlukan?
- Adakah katil diperlukan? Apa yang boleh digunakan?
- Bagaimana orang akan membasuh pakaian mereka?

Tempat Tinggal

Ruang yang paling sesuai bagi setiap orang ialah 30 meter persegi. Apabila keadaan tidak membenarkan peruntukan ruang yang sebegini, unit ruang boleh dikurangkan kepada 10 meter persegi. Dalam keadaan yang amat sukar seperti dipergunungan atau kawasan-kawasan bandar, ia boleh dikurangkan kepada 3 meter setiap orang.

- Kira jumlah ruang yang anda kehendaki.
- Jika kem itu berukuran 150 meter persegi, berapa banyak khemah yang diperlukan?
- Apakah kesan suhu terhadap rancangan anda untuk menyediakan tempat tinggal?

Bahan api

- Apakah bahan api yang diperlukan? (memasak, memanas, elektrik, menghidupkan penjana, dsb.)
- Apakah bahan api yang akan digunakan? Bagaimana ia akan dibekalkan?
- Apakah bahaya yang perlu dielakkan? Apakah langkah-langkah keselamatan yang akan anda ambil?

LAMPIRAN 1

INSTRUMEN PENILAIAN FORMATIF EHL

EHL: 'Daily Ballot' Pelajar

Tarikh: _____

Tiga perkara yang telah saya pelajari dari pelajaran pada hari ini ialah

i) _____
_____

ii) _____
_____

iii) _____
_____

Persoalan-persoalan yang ingin saya kemukakan berdasarkan pelajaran hari ini ialah:

INSTRUMEN PENILAIAN SUMATIF EHL

Umur anda: _____ tahun   **Jantina anda:** Lelaki [ ] Perempuan [ ]

1. Perlukah tingkah laku pejuang-pejuang konflik bersenjata dikawal oleh peraturan-peraturan?

Perlu [ ] Tidak perlu [ ]

Mengapa "Perlu" / Mengapa "Tidak perlu"?

---

2. Penyaksi-penyaksi dalam situasi di mana nyawa atau maruah seseorang mangsa terancam (Pilih satu di bawah):

- [ ] barangkali BOLEH mengubah nasib mangsa tersebut.
[ ] barangkali TIDAK BOLEH mengubah nasib mangsa tersebut.

Ulasan:

---

3. Bagaimanakah tawanan peperangan harus dilayan, dan mengapakah mereka harus dilayan sebegitu?

---

4. Untuk setiap kategori berikut, tandakan sama ada ia (atau mereka) boleh diserang atau pun tidak boleh diserang semasa konflik bersenjata. Tandakan (✓) respons anda dalam kotak yang bersesuaian.

No.	Kategori	Tidak Boleh diserang	Boleh diserang	Tidak Tahu
4.1	Orang awam.			
4.2	Kapal terbang tentera.			
4.3	Tentera musuh yang tercedera.			
4.4	Tentera musuh yang bersenjata.			
4.5	Kanak-kanak.			
4.6	Tentera musuh yang menyerah diri.			
4.7	Tempat-tempat agama.			
4.8	Kem pelarian.			
4.9	Bahan dan tempat kediaman tentera.			
4.10	Petugas-petugas perubatan (doktor, dll).			
4.11	Sistem pengairan bandar.			
4.12	Sebuah ambulans yang membawa tentera musuh yang tercedera.			

5. Sejauh manakah anda sendiri akan lakukan tindakan-tindakan berikut?

Sila jawab secara jujur mengikut apa yang anda benar-benar percaya anda akan lakukan dalam situasi berkenaan.

No.	Tindakan	Ya, Saya akan lakukan	Mungkin	Tidak, Saya tidak akan lakukan	Saya tidak tahu
5.1	Cuba menolong seorang rakan kelas yang anda tidak suka dan yang sedang dipukul/belasah oleh orang lain.				
5.2	Cuba mengawal dan menghentikan kawan daripada memukul seorang budak yang tidak dikenali.				
5.3	Campur tangan untuk menghentikan pertempuran antara dua rakan kelas di kawasan sekolah.				
5.4	Menjemput seorang pelarian atau keluarga pendatang yang baru di komuniti anda melawat rumah anda.				
5.5	Semasa cuti sekolah, gunakan sebahagian masa itu untuk melibatkan diri dalam kerja - kerja amal demi kebajikan mereka yang kurang berupaya.				

DAFTAR ISTILAH

'hors de combat' <i>(crimes against humanity)</i>	Merujuk kepada kombat yang telah ditangkap, tercedera, yang sakit atau ditimpas nahas dan tidak lagi boleh berperang.
Jenayah terhadap kemanusiaan <i>(crimes against peace)</i>	Pembunuhan, pemansuhan, pengabdian, pengusiran, pemenjaraan atau penyeksaan, apabila dilakukan sebagai sebuah gian daripada serangan yang secara meluas atau sistematik yang diarahkan terhadap mana-mana penduduk awam.
Jenayah terhadap kedamaian <i>(crimes against peace)</i>	Perancangan, persediaan, permulaan atau pelancaran suatu peperangan, pencerobohan, atau peperangan yang mencabuli perjanjian antarabangsa. Semua jenayah ini telah diberikan definisi sedemikian rupa oleh Piagam Tribunal Nuremberg.
Kanak-kanak <i>(children)</i>	Konvensyen Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu 1989 mengenai Hak Kanak-Kanak mendefinisikan seorang kanak-kanak sebagai "manusia di bawah umur lapan belas tahun (melainkan, wujudnya undang-undang yang diguna pakai dalam sesebuah negara yang mentakrifkan kanak-kanak selain dari definisi ini).
Konflik bersejata bukan antarabangsa <i>(Non International Armed conflict)</i>	Konflik bersenjata yang dilancarkan dalam wilayah sesebuah Negara antara kerajaan dan puak pemberontak atau antara kumpulan bersenjata yang berperang antara satu sama lain.
Konflik bersenjata <i>(Armed conflict)</i>	Situasi di mana dua atau lebih kumpulan yang terancang, terlibat dalam konflik bersenjata, sama ada di peringkat antarabangsa ataupun dalaman.
Konflik bersenjata antarabangsa <i>(International Armed Conflict)</i>	Peperangan antara angkatan bersenjata yang melibatkan sekurang-kurangnya dua buah negara. Peperangan liberasi kebangsaan (yang ditakrif oleh Bangsa-Bangsa Bersatu) telah diklasifikasikan sebagai konflik bersenjata antarabangsa.
Maruah manusia <i>(Human Dignity)</i>	Harga diri dan kehormatan semua orang tanpa mengambil kira kerakyatan, ras, pegangan agama, kedudukan sosial, pendapat politik atau ciri-ciri persendirian atau kumpulan yang lain.
Orang awam <i>(Civilian)</i>	Seseorang yang bukan kombat.
Objek awam <i>(Civilian object)</i>	Apa-apa objek yang bukan objek ketenteraan.
Penyaksi <i>(Bystander)</i>	Seseorang yang berada, tanpa terlibat, di sesuatu tempat kejadian di mana nyawa atau maruah orang lain terancam. Seseorang (Penyaksi) yang berada di tempat kejadian tersebut boleh memutuskan untuk campur tangan (sama ada secara langsung atau tidak langsung) dalam kejadian itu.
Periuk api pembinasanggota <i>(Anti personnel Land Mines)</i>	Senjata yang dicipta untuk meletup sewaktu kehadiran, berhampiran atau melalui sentuhan seseorang, haiwan atau kenderaan yang boleh menghilangkan keupayaan, mencederakan atau membunuh seseorang atau merosakkan kenderaan.

Kombatan <i>(Combatant)</i>	Seseorang yang mengambil bahagian secara langsung dalam keganasan atau ahli angkatan bersenjata sesuatu negara atau pertubuhan yang terlibat dalam konflik bersenjata.
Rantai kesan akibat <i>(Chain of Consequence)</i>	Suatu siri kejadian yang tiap-tiap satunya memberi kesan atau menyebabkan kejadian yang berikut.
Senjata yang sembarang <i>(Indiscriminate Weapons)</i>	Senjata yang digunakan tidak boleh membezakan mangsa iaitu mencederakan orang awam dan objek awam tanpa membezakan dengan kombatan dan objektif ketenteraan. Senjata jenis ini terus membunuh dan mencederakan orang awam walaupun sesuatu konflik bersenjata sudah berakhir.
Serangan secara sembarang <i>(Indiscriminate Attacks)</i>	Serangan ke atas objektif ketenteraan dan awam atau objek awam tanpa membezakan samada ia adalah objek ketenteraan atau objek awam.
Tindakan kemanusiaan <i>(Humanitarian Acts)</i>	Suatu tindakan melindungi nyawa dan maruah manusia, biasanya terhadap seseorang yang pada kebiasaannya tidak kita lindungi, dan mungkin akan melibatkan risiko persendirian atau pengorbanan diri.
Undang-undang Kemanusiaan Antarabangsa (IHL) <i>(International Humanitarian Law)</i>	Peraturan-peraturan yang, semasa konflik bersenjata, bertujuan melindungi orang-orang yang tidak, atau tidak lagi, mengambil bahagian dalam perrusuhan dan menghadkan kaedah-kaedah dan cara-cara menjalankan perperangan – juga dikenali sebagai undang-undang peperangan.

Foto Kolaj 2A:

Had-had Dalam
Konflik Bersenjata

Foto Kolaj 2C: Had-had Dalam Konflik Bersenjata

Foto Kolaj 5B:

Menyahut Cabaran Bantuan
Kemanusiaan Akibat Perang

Buku Panduan & Modul Pengajaran dan Pembelajaran

**Komponen Undang-undang
Kemanusiaan Antarabangsa
(International Humanitarian Law – IHL)
Dalam Pendidikan Sivik dan Kewarganegaraan**

Tingkatan 3

T2008.64/305 08.2008 3000